

De tijd vooruit

Concept
Beleidsplan 25-28
maart 2024

VAN
ABBE
MUSEUM

Inhoud

Voorwoord Charles Esche:
context en positie
3

Terugblik
6

Missie, visie
en kernwaarden
7

Doelstellingen
9

Publiek
11

Tentoonstellingen
22

Collectie, bibliotheek
en archief
32

^
Klik op een
hoofdstuk
om te lezen

Onderzoek
35

Ondernemen
38

Organisatie
48

Woordenlijst
52

Onderstreepte woorden linken
door naar de woordenlijst op
pagina 52 t/m 54

< Klik op het huisje om terug te komen bij deze inhoud

Inhoud < Klik op de hoofdstuktitel om naar het begin van het hoofdstuk te gaan

Voorwoord

Voorwoord: context en positie

Het Van Abbemuseum is in 1936 in Eindhoven opgericht als museum voor moderne kunst. De wereld ziet er nu – 90 jaar later – heel anders uit. We hebben als kunstmuseum een andere rol gekregen: waar eerst altijd de kunst voorop stond, hebben we nu ook een maatschappelijke missie. In deze tijd van polarisatie en individualisering zijn kunst en cultuur belangrijker dan ooit. Kunst stimuleert wederzijds begrip. Het verbindt mensen die elkaar anders niet zouden vinden. Een kunstmuseum is een vrije ruimte waar verschillen mogen bestaan en waar iedereen gelijkwaardig is.

En dat is cruciaal in een stad als Eindhoven. Een stad die groeit en waarvan de inwoners steeds diverser, meerstemmiger en internationaler zijn. **Het Van Abbemuseum verbindt:** het brengt de Eindhovenaren bij elkaar.

De collectie vormt het uitgangspunt van al onze activiteiten. Zij telt ruim 3600 voorwerpen, hoofdzakelijk kunstwerken (denk aan schilderijen, tekeningen en grafisch werk, sculpturen, installaties en performances) en sinds 2023 is hier een collectie design toegevoegd. Alle collectievoorwerpen vertellen iets over de tijd waarin ze gemaakt zijn of waarom ze verzameld zijn. Net als de 140.000 boeken in de kunsthistorische bibliotheek. Het is de publieke taak van het museum om goed na te denken over het bewaren, archiveren en ontsluiten van de collectie. Met de collectie, onze tentoonstellingen, programmering en publicaties dragen we proactief bij aan een gelijkwaardige en duurzame wereld. Dat doen we door het organiseren en faciliteren van gesprekken over bijvoorbeeld kolonialisme, diversiteit en het klimaat.

De collectie van het museum heeft een betekenis in die gesprekken: die vertegenwoordigt ons collectief geheugen. Die bouwt bruggen. Die laat zien welke keuzes er zijn gemaakt en wat men in bepaalde periodes van waarde vond en wat niet. Onze **maatschappelijke missie** is om deze verhalen te vertellen. Een van de manieren waarop we dat doen is door eerlijk te zijn over het koloniale verleden van het museum – Henri van Abbe was tabakshandelaar en kocht zijn tabak op plantages in Deli op Sumatra, dat had veel impact op de streek en zijn inwoners; de leef- en werk-omstandigheden op de plantages waren mensonterend. De schade die aan de mensen daar en de omgeving in voormalig Nederlands-Indië is aangericht, is niet meer te herstellen. Maar het museum kijkt niet meer weg en wil onderbelichte geschiedenissen nu vertellen.

Ook vrouwelijke kunstenaars en makers van kleur kregen in de afgelopen 90 jaar niet de aandacht die ze verdienen. We nemen onszelf onder de loep en proberen een inhaalslag te maken voor een inclusievere museumgeschiedenis. Daarnaast bieden we herkenning en erkenning aan de minderheidsgroepen die voorheen niet gezien werden, hun verhalen niet gehoord. We willen dat zoveel mogelijk verschillende mensen van over heel de wereld, maar ook inwoners van de stad Eindhoven zich thuis voelen in het Van Abbemuseum.

Het vroegtijdig aankaarten van belangrijke maatschappelijke thema's als kolonialisme, klimaat en diversiteit is wat ons kenmerkt en ons onderscheidt van andere musea. Dat is onze voortrekkersrol. Dat is de kracht van het Van Abbemuseum. Het museum is **de tijd vooruit**.

Daarbij is ons publiek meer dan alleen bezoekers. Het zijn ook onze partners, de mensen met wie we samenwerken en die ons hun verhaal vertellen. Wij zijn als Van Abbemuseum een constituent museum: vanuit gelijkwaardigheid **co-creëren we met individuele bewoners en gemeenschappen uit Eindhoven**. Met jongeren die hun eerste podium in het museum krijgen, met mensen in zorginstellingen die het moeilijk hebben en met nieuwkomers in de stad. Dat maakt ons meer dan een kunstmuseum: we zijn een toegankelijke en sociale ontmoetingsplaats. De komende jaren vergroten we onze toegankelijkheid voor nog meer inwoners van Eindhoven. Hun interesses en behoeften zijn het vertrekpunt voor onze activiteiten. Want het van Abbemuseum is van ons allemaal.

De grenzen tussen de kunst-disciplines vervagen: kunst is tegenwoordig een breed begrip. Dat geeft ons ruimte voor wisselwerking. Voor denken buiten de kaders, voor andere manieren van presenteren, voor andere verzamelingen. Met de andere musea voor moderne kunst vormen we een gezond ecosysteem waarin onze verschillen de gezamenlijke kracht zijn. De identiteit van Eindhoven kleurt en **versterkt** het Van Abbemuseum: de stad van uitvindingen, van risico's durven nemen. De stad van design. We zijn een internationaal gerenommeerd kunstmuseum en tegelijkertijd zijn we sterk geworteld in Eindhoven en verbonden met de identiteit en geschiedenis van de stad.

De komende jaren verbreden we onze blik op tijd. We zien in de samenleving dat veel mensen streven naar het eeuwige leven. Terwijl ouder worden, er ouder uitzien en uiteindelijk sterven onderdeel zijn van het leven. Het museum gaat de komende periode werken vanuit de filosofie dat alles om ons heen met elkaar samenhangt. We zijn onderdeel van een levende cultuur waarin bloei en groei is maar waarin ook een einde bestaat.

Het einde maakt ruimte voor iets nieuws. Dit denken vanuit de levenscyclus wordt een inhoudelijke rode draad in de nieuwe collectiepresentatie. Daarin nemen we het publiek mee in nieuwe ervaringen en gedachten rondom tijd. Dit is tegelijkertijd een nieuwe manier van denken over onze collectie: hoe gaan we op een goede, realistische manier om met voorwerpen die niet het eeuwige leven hebben?

De komende periode staan 3 inhoudelijke hoofdthema's (hierboven al aangeduid) centraal die in onze beleidskeuzes een grote rol gaan spelen – voor onderzoek, voor tentoonstellingen, voor verwervingen, voor zaalteksten, voor samenwerkingen:

- 1 We opereren vanuit de levenscyclus-filosofie (verschillende perspectieven op tijd en tijdelijkheid).
- 2 We maken een inhaalslag op tot nu toe onderbelichte mensen en verhalen, bekijken onszelf kritisch.
- 3 We zorgen samen met onze samenwerkingspartners voor gezonde ecosystemen, waarin kunst, cultuur en natuur in goede balans zijn.

Voor de tentoonstellingen gelden daarbij 3 belangrijke richtlijnen:

Een tentoonstelling dient altijd een aanvulling zijn op het regionale, nationale en landelijke aanbod en moet daarnaast een meerwaarde hebben voor meerdere publieksgroepen. Ten derde is het belangrijk dat een expositie een historische relevantie heeft die aansluit op de collectie van het museum en de huidige maatschappelijke ontwikkelingen: lokaal, nationaal en internationaal.

Het Van Abbemuseum is klaar voor de toekomst.

Charles Esche

Terugblik

Voor mensen van nu en straks, daar richtte het Van Abbemuseum zich de afgelopen beleidsperiode op. Er werd op verschillende manieren een pad gebaad voor een programma met diversiteit en inclusiviteit als boventoon. En gezocht naar manieren om ruimte te maken. Ruimte voor culturele verschillen en andere achtergronden. Ruimte voor lichamelijke verschillen. Voor meer verschillende leerwegen. En ruimte voor een breder en vollediger verhaal. Het begin is gemaakt en nu is het tijd om te oogsten. Vanzelfsprekend met vooruitstrevende kunstprojecten en samenwerkingspartners van over heel de wereld én vanuit de stad.

Het Van Abbemuseum is al 10 jaar koploper op het gebied van toegankelijkheid en meerstemmigheid. Wat ooit begon met programma's als Onbeperkt Van Abbe en Studio! (platform voor inclusiviteit). Groeide uit tot de collectiepresentatie Dwarsverbanden: de eerste volledig multizintuiglijke collectiepresentatie van Nederland met tientallen tools die ieders kunstervaring

verrijken en kunst toegankelijk maakt voor een grotere diversiteit aan bezoekers, waaronder rolstoelgebruikers en blinde en dove bezoekers. Hiermee claimde het museum een voortrekkersrol en werd een voorbeeld voor vele andere musea in Nederland en de rest van de wereld. Door te blijven onderzoeken, experimenteren, intensief samen te werken met diverse experts en kennis te delen met de sector bouwt het Van Abbemuseum verder aan deze positie.

De afgelopen tijd deed het museum doorlopend onderzoek naar zijn eigen koloniale verleden. Het werd zich steeds bewuster van zijn eigen wortels in de tabaksindustrie, waar oprichter – Henri Van Abbe – zijn vermogen mee verdiende. Veel van de verhalen over de plantages waar hij zijn tabak inkocht lijken in de doofpot te zijn gestopt. In het meerjarige onderzoeksproject en de tentoonstelling Verborgene Verbanden ontrafelt en presenteert het Van Abbemuseum als een van de eerste Nederlandse musea zijn eigen oorsprong in het koloniale verleden.

In de afgelopen beleidsperiode heeft het museum ook veel belangrijke aankopen gerealiseerd. De belangrijkste is zonder twijfel de designcollectie van Lidewij Edelkoort: een baanbrekende verzameling met werk van internationaal designtalent, vaak met een link naar Eindhoven of de Design Academy Eindhoven.

De aankoop markeert een omslagpunt in de geschiedenis van het Van Abbemuseum: voor het eerst werd er design in de collectie opgenomen. Een andere belangrijke aankoop, is het grafische werk van het internationaal vooraanstaande kunstenaarsduo Ilja en Emilia Kabakov, vlak voor het overlijden van Ilja Kabakov in mei 2023. Zij hadden een uniek perspectief op het leven in de Sovjet-Unie en het uiteenvallen ervan. De laatste tentoonstelling waar hij aan werkte voor zijn dood was Dwarsverbinding: Kabakov Kabinet bij het Van Abbemuseum. Samen met het Eindhoven museum verwierf het museum ook twee tekeningen van Jan Toorop. Het is voor het eerst dat de twee Eindhovense musea samen een aankoop realiseren. De tekeningen verbeelden fabrieksmedewerkers in de Eindhovense sigarenfabriek Mignot. Toorop is een belangrijke vooroorlogse schilder, wiens succesvolle dochter

Charley Toorop, al vertegenwoordigd is in de collectie van het Van Abbemuseum met meerdere werken. Toorop is geboren in Nederlands-Indië (nu Indonesië) en heeft daarmee een bijzondere relatie tot het onderwerp van de tekeningen: de tabak voor de sigaren was voornamelijk afkomstig uit Nederlands-Indië.

De afgelopen beleidsperiode was het museum een podium voor lokaal, nationaal en internationaal talent. Van gevestigde kunstenaars, tot beginnende makers en partners van alle leeftijden uit de stad. Zo presenteerde in 2021 Gülsün Karamustafa haar eerste solotentoonstelling op Nederlandse bodem in het Van Abbemuseum en was ze in datzelfde jaar onderdeel van de geroemde Biënnale van Venetië. Van 2020 tot 2022 nam Eindhovense kunstenaar Victor Sonna de toren van het gebouw over met een indrukwekkende installatie. Deze maakte ook deel uit van een landelijke samenwerking tussen een aantal musea over meerstemmigheid, onder de noemer Musea bekenen kleur. En in het najaar van 2022 bestormden de museummonsters – gemaakt door Eindhovense basisschoolkinderen – het museum tijdens GLOW Eindhoven.

De afgelopen beleidsperiode had ook een andere kant. Tijdens de coronapandemie, moest het museum meermaals de deuren sluiten. Bezoekers kwamen terug, maar moesten 1,5 meter afstand houden en zich in looproutes door het museum bewegen. Het duurde nog een lange tijd voordat rondleidingen, museumlessen en schoolbezoeken weer hervat konden worden. Het is bijna niet meer voor te stellen, maar de coronaperiode beslaat een groot deel van de afgelopen beleidsperiode. De actualiteit blijft veel invloed hebben op het museum. Met zorgen over gestegen energiekosten, oorlogen die bezoekers, samenwerkingspartners en collega's raken, bewijst het museum zich ook in deze roerige periodes als plek om samen te komen, met elkaar te delen en te reflecteren. Er werd hard gewerkt om weer op het bezoekers- en inkomstenniveau van voor corona terug te komen en daarbij alsnog ruimte te laten voor creativiteit en doorontwikkeling. Met het ingaan van de nieuwe beleidsperiode wordt een leerzame tijd afgesloten. Met een stevige fundering, nieuwe kennis en een hoop ambitie wordt er gekeken naar de toekomst.

Missie, visie en kernwaarden

Missie en visie

Het Van Abbemuseum is dé plek om kunst te ervaren. Niet alleen door te kijken. Ook door te horen, te ruiken en te voelen. Alle kunstwerken en design-objecten in de **collectie** vertellen een verhaal uit de **samenleving**. Soms ongemakkelijk of confronterend, maar vaak hoopvol. Het museum bouwt bruggen tussen mensen, verhalen en plekken.

De **tentoonstellingen** zijn verrassend en vooruitstrevend. Samen met het publiek zoekt het museum de grenzen op van de 5 verdiepingen van het museumgebouw. Of stapt het zelfs daarbuiten. Alles om kunst de ruimte te geven. Om tegenstellingen in de samenleving aan het licht te brengen en te verkleinen. Het Van Abbemuseum is een museum voor mensen van nu en straks. Een plek om elkaar te **ontmoeten** en van elkaar te leren.

Een kunstmuseum dat kritisch is op het moderne tijdperk. Dat doet het museum door thema's als **kolonisatie, diversiteit en klimaat** te onderzoeken. Door verschillende stemmen een podium te geven. Stemmen die zijn vergeten of door eerdere generaties bewust niet werden gehoord. Daarmee worden de bezoekers – in al hun verschillen – uitgedaagd, geïnspireerd en verbonden met elkaar en het museum.

Kernwaarden van de organisatie

Het Van Abbemuseum staat midden in de samenleving en levert op een positieve manier een sociale en maatschappelijke bijdrage. Het museum is een inclusieve organisatie in hart en nieren. De volgende 3 kernwaarden – die aansluiten op het beleid/ de visie van de gemeente Eindhoven – staan centraal in het beleid, zowel in de projecten binnen als buiten de museummuren:

Samenwerken

Het museum is een constituent museum en gelooft in collectiviteit. Dat stimuleert het museum door samen te werken met groepen en individuen uit Eindhoven en hun verhalen een plek te geven. Het museum brengt nationale en internationale makers, kunstenaars en (kunst)collectieven samen in de stad.

Vertrouwen

In jezelf en in elkaar. Dat is cruciaal om fijn te werken, te leren en resultaten te boeken. Vertrouwen betekent ook risico's durven nemen en iets nieuws proberen.

Eigenaarschap

Het museum kijkt kritisch naar zijn (voorbeeld)rol in de maatschappij en voelt daarbij de plicht om een toegankelijke plek te zijn waar uiteenlopende verhalen vanuit verschillende perspectieven worden verteld. Het nemen van verantwoordelijkheid is nodig om het beste resultaat voor het museum en de stad te bereiken. Het museum vindt het daarnaast belangrijk dat de inwoners van Eindhoven zich eigenaar voelen van het museum.

Doelstellingen 2025-28

Publiek

- **Bezoekers** Het museum zet in op verdere stijging van het aantal Eindhovenaren, met name een jonge en internationale doelgroep. Ook wordt er onderzocht hoe zichtbaarheid op wijkniveau kan worden vergroot. Het totale bezoekersaantal stijgt van bijna 89.000 in 2023 naar 110.000 in 2028.
- **Onderwijs en jongeren** In 2023 volgden bijna 10.000 scholieren uit het basis-, voortgezet en mbo-onderwijs een onderwijsprogramma bij het museum. Het museum richt zich de komende jaren in het bijzonder op het vmbo en mbo en wil een stijging van 10% over het totaal aantal schoolbezoeken zien.
- **Constituent** Het museum maakt programma's en tentoonstellingen in cocreatie met individuen en gemeenschappen uit Eindhoven. Dit zorgt voor mede-eigenaarschap, herkenning, erkenning, verbinding en blikverbreding voor en achter de schermen.
- **Meerstemmig en multizintuiglijk** Het museum is koploper op dit gebied en bouwt dit verder uit. In het museum kun je tentoonstellingen zien, ruiken, voelen, proeven en horen. De meerstemmigheid haalt onderbelichte verhalen naar voren. Dit daagt uit tot nadenken en stimuleert onderling begrip.
- **Toegankelijkheid** Het museum biedt de komende jaren een eigen museumruimte aan nieuwe gemeenschappen die niet eerder binnen waren en zet in op bezoekers die fysiek niet zelfstandig het museum kunnen bezoeken.
- **Taalgebruik** Het museum werkt aan laagdrempelig taalgebruik met een nieuwe *tone of voice* en teksten zijn op B1-niveau zodat deze breed toegankelijk zijn.
- **Online** Het museum zet in op vergroten van de (online) toegankelijkheid en zichtbaarheid via de website en social media.
- Meer **data-driven** werken. Door automatisering en andere manieren van verzamelen van informatie worden publieksgroepen preciezer in kaart gebracht.

Tentoonstellingen

- **Collectiepresentatie** In 2026 opent de nieuwe multizintuiglijke, meerstemmige collectiepresentatie met werktitel *Hoe laat is het?* waarin ons besef van tijd en de tijdelijkheid van alles centraal staan. Geen chronologische presentatie maar opgezet vanuit verhalen: grote verhalen, kleine verhalen en verhalen van bezoekers vermengen zich.
- **Voortrekkersrol behouden** Het museum staat erom bekend om trends, ontwikkelingen in de maatschappij en kunstenaars vroegtijdig op te merken en te programmeren. Dit houdt het museum de aankomende beleidsperiode vast met beleid en hart voor de stad.
- **Solotentoonstellingen** Ieder jaar is er een solo-presentatie die aansluit bij de actualiteit en bij Eindhoven en waar nieuwe partnerschappen uit ontstaan binnen de stad. Bijvoorbeeld de solo-expositie van Praneet Soi wiens opa bij Philips werkte. Daarnaast sluiten deze tentoonstellingen aan op het vooruitstrevende, internationale karakter van het museum.
- **Design en kunst** Er is jaarlijks een tentoonstelling die het grensgebied tussen kunst en design be vraagt en de rol van het museum daarin. Deze tentoonstellingen leveren een bijdrage aan het versterken van het imago van Eindhoven als designstad.
- **Groepstentoonstellingen** Jaarlijks is er een groeps-tentoonstelling met kunstenaars of kunstenaars-collectieven. Zij zijn vaak voorlopers van nieuwe bewegingen in kunst. De tentoonstelling richt zich vaak op een verbindend en actueel thema.
- **Radically Mine!** De jaarlijkse tentoonstelling met werk van scholieren uit Eindhoven die voor het eerst een podium in eigen stad krijgen.

- **Eindhovense Kunstprijs** De komende jaren werkt het Van Abbemuseum met regionale partners en in afstemming met Stichting Cultuur Eindhoven aan een nieuw podium voor Eindhovense kunstenaars en makers.
- **Gratis toegankelijke presentatieruimtes** In het museum zijn Het Oog en De Wand. Hier is werk te zien van nationale en internationale opkomende talenten. Het werk nodigt de bezoeker altijd uit tot participatie.
- **Het museum als parlement** Een kunstinstallatie en ruimte in het museum waar discussies, muziek-optredens, theatervoorstellingen en debat-wedstrijden plaatsvinden.
- **Eindhoven** Ook buiten de muren is het museum actief zodat zoveel mogelijk collectiestukken toegankelijk zijn voor zoveel mogelijk mensen. Denk aan de Van der Valk Vitries met werk dat wordt uitgekozen door bekende Eindhovenaren.

In het kort: Het museum zoekt in de tentoonstellings-programmering naar een mix van aanbod waarin aandacht is voor de relatie met Eindhoven, de combinatie van kunst en design, samenwerkingen met scholieren, solo-exposities die aansluiten bij de actualiteit of (een deel van de) de collectie of een Eindhovens thema. Ook exposeert het museum buiten de eigen muren om de zichtbaarheid groter te maken en de kunst naar, mensen te brengen die er anders misschien niet mee in aanraking zouden komen.

Collectie, bibliotheek en archief

- **Nieuw depot** Het museum verkent de mogelijkheden voor een gezamenlijk depot voor de collecties van het Van Abbemuseum, Eindhoven Museum en de afdeling archeologie van de gemeente Eindhoven. De huidige depots zijn te krap en er zijn technische mankementen. Dit depot kan ook zorgen voor een betere onderlinge samenwerking, is efficiënt en duurzamer en biedt kansen voor cultuuronderwijs en onderzoek.
- **Bibliotheek** Het museum gaat de bibliotheek laagdrempeliger maken voor allerlei onderwijsinstellingen.
- **Nieuw collectiebeleid** in het kader van behoud van voortrekkersrol en de natuurlijke levenscyclus (later in het plan verder uitgelegd).

Onderzoek

- **Toegankelijkheid** Het museum doet voortdurend onderzoek naar manieren om de toegankelijkheid verder te vergroten.
- **Duurzaamheid** Duurzaamheid is een belangrijk thema in het museum, door de hele organisatie heen. Het krijgt aandacht in bedrijfsvoering, het gebouw, materiaalgebruik in tentoonstellingen en inhoudelijk in de programmering.
- **Verzamelen design** De aankoop van een deel van de Lidewij Edelkoort-collectie is aanleiding voor het museum om het verzamelbeleid op design te onderzoeken.
- **Een nieuwe visie op collectiebeheer** Hierin is de levenscyclus van voorwerpen de rode draad.

Ondernemen

- **Duurzaam** Het museum zet in op een duurzame en financieel gezonde positie en zet daarvoor alle mogelijke instrumenten in.
- **Bedrijfsvoering** Verder ontwikkelen van de uitgangspunten van de bedrijfsvoering van het Van Abbemuseum in nauwe samenhang met de ontwikkeling van de totale organisatie van de gemeente Eindhoven. Hierin volgt het museum het stuurmodel zoals gehanteerd binnen de gemeentelijk organisatie.

Publiek

Profiel van het publiek

De afgelopen jaren kwam de trouwe fan van het Van Abbemuseum nog steeds het meest. Het museum koestert deze groep van voornamelijk 50-plussers en blijft hen aan zich binden. Daarnaast zet het museum de komende beleidsperiode sterk in op de groei van bezoekers uit Eindhoven. Van de mensen die al generaties in de regio wonen tot de nieuwkomers in de stad. Daarbinnen bevindt zich ook een jongere, meer internationale doelgroep. In de tentoonstellingen staan de komende jaren meer lokale verhalen centraal om te zorgen voor erkenning en herkenning. Voor de programmering en marketing werkt het museum actief samen met Eindhovenaren door bijvoorbeeld samen evenementen te ontwikkelen.

Er wordt sinds aan aantal jaar gebruik gemaakt van de Whize-methodiek om publieksgroepen te segmenteren (hierin zijn samenwerkingspartners en overige stakeholders niet beschreven).

Publieksgroepen worden ingedeeld op drie niveaus:

Lokaal

- Dynamische, hoopvolle en uitgesproken stadsgenoten (Whize B / E / C)
- Gezinnen met kinderen (Whize F / I)

Nationaal

- Studenten en professionals uit de creatieve industrie & kunst
- Progressieve museum-kaarthouders
- Cultuurtoeristen (Whize G / J)
- Bezoekers met een beperking

Internationaal

- Cultuurtoeristen

Het doorlopend bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda, wijst uit dat ongeveer 50% van de bezoekers uit Noord-Brabant komt ten opzichte van de andere provincies. In 2023 steeg het aantal mensen dat niet uit Nederland komt ten opzichte van voorgaande jaren van 5% naar 9%. In het eerste deel van 2024 steeg het aantal niet in Nederland wonende bezoekers tot maar liefst 17%. Het onderzoek wijst uit dat bezoekers die overeenkomsten hebben met Whize-segment B (Jong en Hoopvol) en Whize-segment E (Stedelijke Dynamiek) in opmars zijn. Het aantal bezoekers onder de 30 jaar groeit in het eerste gedeelte van 2024.

De groep dertigers groeit de afgelopen jaren gestaag. Hieruit blijkt dat aanhaken op actuele en sociale thema's werkt om deze nieuwe doelgroepen te bereiken maar ook onze huidige doelgroepen te behouden. Bijvoorbeeld de hiphoptentoonstelling (2024) die samen met Eindhovenaren wordt ontwikkeld en met een feestelijk programma wordt geopend. Maar ook met de interactieve tentoonstelling *The space between us* (Dutch Design Week 2023) waarin bezoekers niet alleen naar kunst en design keken, maar werden uitgedaagd om hier vooral iets mee te doen. Ook kunnen bezoekers zich steeds meer herkennen in de museum-medewerkers; bij het werven wordt nadrukkelijk gelet op diversiteit.

Tot slot onderzoekt en ontwikkelt het museum ook opties om online of digitaal aansluiting te vinden bij nieuwe doelgroepen en hun belevingswereld.

Publieksbemiddeling

Doelstellingen

- Koplopersrol op het gebied van meerstemmigheid en multizintuiglijkheid verder uitbouwen.
- Toegankelijkheid vergroten door de komende jaren meer (fysieke) ruimte te geven aan nieuwe gemeenschappen.
- Toegankelijkheid vergroten voor bezoekers die fysiek niet zelfstandig het museum kunnen bezoeken.
- Laagdrempelig taalgebruik hanteren, op B1-niveau.

Het Van Abbemuseum snijdt complexe en schurende thema's aan op basis van hedendaagse kunst en design. Hoe doe je dit? Hoe maak je gevoelige onderwerpen zorgvuldig bespreekbaar? En hoe voorkom je dat de bezoeker zich verloren voelt omdat hedendaagse kunst ingewik-

keld kan zijn? Het doel van de publieksbemiddeling is om een heldere, toegankelijke en persoonlijke vertaalslag te maken voor zoveel mogelijk verschillende bezoekers. Bezoekers met verschillende referentiekaders, verschillende lichamen en een andere woordenschat.

Rondleidingen

Jaarlijks organiseert het Van Abbemuseum zo'n 600 rondleidingen. Van dagelijkse rondleidingen door professionele museumgidsen tot digitale tours met audioverhalen of verdiepende video's. De museumgidsen zijn vaak expert op een bepaald gebied, zoals hedendaagse kunst of design. In de rondleidingen staat de dialoog altijd centraal. De (externe) bevoegde rondleiders zorgen voor een waardevolle en persoonlijke ervaring door aan te sluiten bij wat er leeft in de groep. De bemiddeling is er in meerdere talen, van Nederlands en Engels tot gebarentaal en Mandarijn. Buiten openingstijden zijn er prikkelarme bezoekmomenten voor mensen voor wie de drukte en geluiden van overdag te veel zijn. De komende beleidsperiode wordt er hard gewerkt om op te schalen naar 1000 rondleidingen in 2028.

Multizintuiglijk en meerstemmig

Het museum kijkt niet alleen naar inhoudelijke interesses maar ook naar de lichamelijke behoeftes van de bezoekers. Het museum is al ruim 10 jaar koploper in Nederland op het gebied van toegankelijkheid. Wekelijks ontvangt het museum

collega's van andere musea om deze kennis te delen. Bijvoorbeeld over projecten zoals *Onvergetelijk Van Abbe*, *Special Guests*, *Studiol* en de collectiepresentatie *Dwarsverbanden*. Aan deze laatste – internationaal geroemde – tentoonstelling werden 40 multizintuiglijke tools toegevoegd. Zoals teksten in braille, geur, voeltekeningen en soundscapes. Deze tools zijn in cocreatie ontwikkeld met bezoekers en ervaringsdeskundigen zoals blinde en slechtziende mensen. De multizintuiglijke toevoegingen vergroten de toegankelijkheid en blijken in de praktijk een verrijking voor alle bezoekers. Vanuit deze basis bouwt het museum verder. De bezoeker die nu niet zelfstandig kan komen krijgt extra aandacht. Het museum onderzoekt hoe individuele bezoeken nog meer op maat gemaakt kunnen worden. Daarnaast staat het vergroten van de emotionele ervaring centraal. Het museum wil de bezoeker niet alleen in het hoofd raken maar ook in het hart. Het kijkt daarbij niet alleen naar de vorm van vertellen – o.a. multizintuiglijk – maar ook naar welke verhalen we vertellen. Zo krijgen onderbelichte stemmen die voorheen geen plek hadden in het museum, hier nu wel een podium.

Bijna wekelijks ontvangt het museum uiteenlopende aanvragen en verzoeken uit binnen- en buitenland over het multizintuiglijke programma. Van vraagstukken als hoe breed de doorgang in een museumzaal moet zijn voor een rolstoel of rollator, tot het genderneutraal maken van toiletten of het ontwikkelen van 3D-voelobjecten van kunstwerken. Er wordt op verschillende manieren gereageerd op deze verzoeken. Bijvoorbeeld met:

- Peer-to-peer meetings: kennisdeling met andere musea en experts.
- Het aanbieden van onderzoeksstages en afstudeerprojecten.
- Ontmoetingen tussen experts organiseren en faciliteren. In 2023 werd o.a. het jaarlijks symposium van de Museumvereniging over diversiteit en inclusie, in het Van Abbemuseum gehouden.
- Verstrekken van gerichte vragenlijsten en enquêtes.

Iedere maand worden ook binnen het programma *Onbeperkt Van Abbe* groepen met mantelzorgers in het museum verwelkomd. Denk aan de rondleiding *Onvergetelijk van Abbe*, voor bezoekers met dementie of de rondleiding *Spraakmakend Van Abbe* voor bezoekers met afasie.

Het museum ontvangt vaak bedankjes en verhalen van bezoekers.

Automatisering

In 2024 werd het systeemprogramma Recreatex intern geïntroduceerd, dat een aantal belangrijke bedrijfsprocessen automatiseert. Denk aan reserveringen voor het onderwijs, groepen en bezoekers, de planning en administratieve afhandeling hiervan. Daarnaast helpt de tool bij het verzamelen van meer informatie over de verschillende doelgroepen die het museum bezoeken en gebruik maken van bepaalde activiteiten. Het maakt het mogelijk om hen beter te bereiken, het activiteiten-aanbod te optimaliseren en kunsteducatie zelfs te verdiepen.

Eerste kennismaking met kunst

Voor veel mensen is het niet vanzelfsprekend om naar een museum te gaan. Omdat ze het niet van huis uit mee hebben gekregen of omdat het onbekend is. Vanuit de gedachte 'jong geleerd is oud gedaan' investeert het museum in kinderen. Zij staan open en zijn nieuwsgierig. Een eerste positieve kennismaking met het museum legt de basis voor later. Er is wekelijks een kinderkunstclub en maandelijks een familie kunstclub. Binnen alle tentoonstellingen en programma's zijn er projecten en (teken)boekjes voor kinderen tijdens een bezoek met hun familie of in schoolverband.

Samenwerken met de regio (constituent museum) en meerstemmigheid

Het Van Abbemuseum wil iets betekenen voor diverse gemeenschappen in de regio Eindhoven. Dit doet het museum door in cocreatie te ontwikkelen. Het museum geeft de gemeenschappen een belangrijke stem en mede-eigenaarschap. Het museum werkt samen met een constituent organisator.

Constituent zijn betekent meer dan samenwerken: het zet de klassieke verhoudingen tussen het museum en de bezoekers op zijn kop. Want wat kunst is en wat er te zien is in het museum, dat bepaalt de gemeenschap. Deze werkwijze vraagt om zorg, aandacht, tijd en ruimte. Het resultaat is meerstemmigheid voor en achter de schermen van het museum.

Uitbreiding toegankelijke activiteiten (voor de regio)

In de komende beleidsperiode gaat het museum een plek in het museum vrij maken waar de bezoeker iets kan achterlaten, iets kan toevoegen aan de collectie of een tentoonstelling. Hiermee vergroot het museum de erkenning en het mede-eigenaarschap van de bezoekers.

Onderwijs

Doelstellingen

- Vergroten van het aantal bezoeken van scholieren met 10%, van bijna 10.000 naar 11.000.
- Aanbod voor vmbo- en mbo-scholieren vergroten.
- Aantal bezoeken van vmbo- en mbo-scholieren vergroten.

Het Van Abbemuseum heeft een uitgebreid programma voor scholieren en studenten van groep 1 tot het universitair onderwijs. In 2023 bezochten er bijna 10.000 scholieren uit het basis-, voortgezet en mbo het Van Abbemuseum. Elk programma biedt een inclusieve en innovatieve leeromgeving waarin kunst en maatschappelijke betrokkenheid centraal staan.

De collectie van het Van Abbemuseum levert een bijdrage aan het vergroten van de verbeeldingskracht van deze jonge doelgroep. De manier waarop kunst getoond wordt in de collectiepresentatie *Dwarsverbanden* inspireert en betreft scholieren. Het museum gaat het aantal schoolbezoeken vergroten door uitbreiding van het aanbod voor vmbo en mbo, onder andere in samenwerking met CLUB ZIEN.

De automatisering van reserveringen heeft ook veel voordelen voor samenwerkingen en aanbod voor het onderwijs. Er komt meer inzicht in: welke scholen doen een herhalingsbezoek? Welke scholen uit de omgeving worden er bereikt? En welke dan nog niet? Welke leerjaren maken de meeste reserveringen? En voor welke leerjaren kan er meer programma worden ontwikkeld?

Jongeren

Mentaal welzijn is een urgent thema voor jongeren. Het museum gelooft dat het (samen) ervaren van kunst of het zelf beoefenen van kunst en cultuur een positief effect heeft op het welzijn van deze groep. In samenwerking met Kunstloc Brabant, met jongerenwerkers en professionals uit het onderwijs onderzoekt het museum hoe het de komende beleidsperiode kan bijdragen aan een beter mentaal welzijn en in het verlengde hiervan aan kansen-gelijkheid. In 2023 kwamen er meer dan 16.000 jongeren over de vloer in het museum.

Primair onderwijs

Het doel voor het primair onderwijs is om basisscholieren én leerkrachten te inspireren en om creativiteit te stimuleren. Een bezoek aan het museum is vaak een eerste kennismaking met kunst en cultuur. Een toegankelijke, multizintuiglijke en meerstemmige aanpak is erg belangrijk voor deze doelgroep. Doordat de kinderen niet alleen naar de kunst kijken maar ook kunnen voelen, ruiken én horen, komt het dichtbij hun belevingswereld en is daarmee voor hen toegankelijk. De meerstemmigheid zorgt daarnaast

voor een veilige ervaring want het zegt: kunst en cultuur is voor iedereen. Voor het primair onderwijs wordt samen-gewerkt met de cultuur-coaches uit regio Eindhoven, met cultuurmakelaars zoals CultuurStation en CKE en met andere culturele instellingen. In 2023 maakten meer dan 3.500 basisscholieren kennis met het museum.

Voortgezet onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs zijn er rondleidingen en workshops zoals de doe-rondleiding *Jouw nieuws van de dag* of Examenrondleidingen. Leerlingen in deze levensfase zijn bezig met identiteit en met zelfontwikkeling. Daar sluit het museum op aan met bijvoorbeeld *Radically Mine!*. Dit jaarlijkse programma, waar ruim tien scholen aan deelnemen, stimuleert talentontwikkeling. Jonge makers uit de regio krijgen voor het eerst een podium in het museum. Ze maken kunstwerken onder begeleiding van creatieve makers uit Eindhoven. Een selectie van de werken wordt tentoongesteld. De winnaar van de *Radically Mine! Award* krijgt verdere begeleiding bij het ontwikkelen van diens creatieve talent.

In samenwerking met Bureau Drijfpunt wordt ook het jaarlijks terugkerende Van Abbedebat georganiseerd. Deze gespreks-wedstrijd zorgt voor onderlinge verbinding tussen jongeren en meer begrip voor elkaar. De komende periode wordt ingezet op het bereiken van meer praktisch opgeleide scholieren en studenten van het vmbo en mbo. Thema's als inclusie, diversiteit en identiteit sluiten goed bij deze doelgroep aan. Het museum gaat hiervoor samenwerken met Het Noord-brabants Museum, het Design Museum Den Bosch, het Stedelijk Museum Breda en Stap op de Rode Loper!.

Mbo

Het museum ziet de interesse vanuit het mbo groeien voor met name de projecten die onder *Onbeperkt van Abbe* vallen. Het aanbod voor mensen met een vorm van dementie sluit bijvoorbeeld goed aan bij de huidige werkpraktijk van specifieke zorgopleidingen voor mbo-studenten. Dit wordt samen met mbo-opleidingen verder onderzocht. De komende 4 jaar onderzoekt het museum ook hoe praktijkopleidingen verbonden kunnen worden aan de werkpraktijk van het museum. Denk aan de

technische dienst, de winkel, kunsttransport, beveiliging en het ontwikkelen van een tentoonstelling. Binnen het project *Radically Mine!* is hierin een eerste stap gezet. Scholieren keken mee achter de schermen tijdens de opbouw van de tentoonstelling en zagen wat er allemaal bij komt kijken.

Academies en universiteiten

Het museum werkt samen met academies en universiteiten door les te geven, op te treden als begeleider of het aanbieden van een stageplek. Op deze manier stimuleert het museum talentontwikkeling onder (toekomstige) kunstenaars en andere professionals.

Samenwerken in de regio: constituent museum

Doelstellingen

- Programma's en tentoonstellingen maken met gemeenschappen uit Eindhoven.

De afgelopen jaren heeft het museum duurzame relaties opgebouwd met partners in de regio. Met organisaties als Tante Netty, Emoves, Stichting Ik Wil, Archipel Zorggroep, Springplank040, Neos en CKE. Het museum werkt hierbij constituent samen, wat het museum nog sterker aan de stad en haar inwoners verbindt. De projecten vinden niet alleen binnen de muren plaats maar juist ook daarbuiten. En andersom krijgen de mensen van buiten het museum een plek in het museum. Verschillende groepen gebruiken het museum als hun platform. Binnen deze samenwerkingen staat de behoefte van de inwoners van Eindhoven altijd centraal.

In de toekomst wordt er nog meer gekeken naar hoe samenwerkingen met de regio, structureel opgenomen kunnen worden in het reguliere programma. Bijvoorbeeld een wekelijkse Kunstclub voor volwassenen.

Waar in een museum tentoonstellingen vaak al jaren van tevoren worden gepland, maakt het Van Abbemuseum in de toekomst meer ruimte om in te gaan op actuele vragen en gesprekken met gemeenschappen en wijkbewoners uit de stad. Dat doen we op twee manieren: door meer aansluiting te zoeken bij bestaande programmering van andere culturele organisaties in de stad (denk aan activiteiten van bijvoorbeeld Emoves), maar ook door jaarlijks een constituent tentoonstelling te organiseren.

Constituent 'zijn' betekent meer dan samenwerken. Het laat ons nadenken over wat kunst is, wie het maakt en wie betrokken is bij het maken van beslissingen binnen een instituut of museum. Het zet de klassieke verstandshouding tussen bezoekers en museum op zijn kop. Deze werkwijze vraagt om zorg, aandacht, tijd en ruimte en resulteert in meerstemmigheid.

Voorbeelden constituent samenwerken in de regio

Activiteitenprogramma met vrouwen uit de regio

De tentoonstelling *patricia kaersenhout - Guess who's coming to dinner too?* was aanleiding voor een vernieuwend activiteitenprogramma. De tentoonstelling liet verhalen zien over Zwarte vrouwen en vrouwen van kleur, die zich in hun leven allemaal hebben verzet tegen onderdrukking en ongelijkheid. Het activiteitenprogramma werd samengesteld met vrouwen van kleur uit de regio Eindhoven. Elke vrouw kreeg de ruimte om zelf een evenement te organiseren, gekoppeld aan de eigen expertise zoals dans, muziek of design. Het programma werd vol lof ontvangen en deels overgenomen door het Bonnefanten museum in Maastricht.

Een voorbeeld van een van deze events was een samenwerking met Stichting Ik Wil. Zij organiseerden twee borduursessies voor vrouwen uit hun community, veelal afkomstig uit diverse wijken van Eindhoven en en met verschillende achtergronden. Het werk dat werd gemaakt tijdens deze sessies, werd ook opgenomen in de bijbehorende tentoonstelling.

Hiphop in Eindhoven

Samen met Emoves maakt het museum een tentoonstelling over de rijke hiphopgeschiedenis van Eindhoven (2024). 4 gastcuratoren (kunstenaars, makers en creatieven) uit de Eindhovense hiphopscene krijgen vanuit hun expertise de ruimte om het verhaal van deze onderbelichte maar invloedrijke community te vertellen. De komende jaren is er jaarlijks zo'n constituent tentoonstelling waarin mensen en gemeenschappen uit de regio hun eigen platform krijgen. Waarin hun eigen verhalen vertaald worden in kunst, design en performance. Dit doet het museum in nauwe samenwerking met het team Diversiteit en Inclusie van de gemeente Eindhoven. Ook denkt het museum vanuit eigen expertise mee met Emoves over het archiveren van de straatcultuurgeschiedenis van Eindhoven.

Jongeren in Woensel West

In samenwerking met Studio Woensel West startte in 2023 een pilot voor een jongerenproject. 10 jongeren werden ondersteund door coaches uit Eindhoven bij het ontwikkelen van hun creatieve talent. De producten die ze maakten, worden verkocht in de winkel van het Van Abbemuseum: het museum is voor hen een springplank. De komende jaren wordt dit project voortgezet met jongeren uit zowel Woensel West als andere wijken in Eindhoven.

Kunst en zorg

Het museum werkte de afgelopen jaren succesvol samen met verschillende organisaties zoals Archipel Zorggroep, CKE, Vitalis, GGzE, Springplank040 en Máxima Medisch Centrum. Het museum gelooft dat juist kunst en cultuur een positieve bijdrage kunnen leveren aan mensen in de zorg. In de komende jaren wil het museum deze maatschappelijke activiteiten voortzetten en verder ontwikkelen. Voor hen die niet naar het Van Abbemuseum kunnen komen, komt het museum graag naar hen toe.

Marketing, communicatie en pers

Doelstellingen

- Vergroten van bezoekersaantallen van 89.000 in 2023 naar 110.000 in 2028.
- Meer bereiken en betrekken van Eindhovenaren, jonge en internationale doelgroepen uit de stad.
- Onderzoek doen naar het bereiken en betrekken van Eindhovenaren op wijkniveau.
- Vergroten van bezoekerstevredenheid en impact op de bezoekers.
- Vergroten van toegankelijkheid en zichtbaarheid online.
- Meer data-driven werken en publieks-groepen preciezer in kaart brengen.

Nieuwe doelgroepen en verlengen van de beleving

Sinds de coronacrisis voorbij is, hebben de Nederlandse musea gelukkig een opleving gehad. Een jongere doelgroep weet musea beter te vinden. Dit is een landelijk gegeven, maar deze groei is in het Van Abbemuseum extra gestimuleerd door gerichte communicatie. Dat leverde in 2023 ca. 89.000 bezoekers op, bijna 9.000 meer dan begroot. Dat komt door meer dynamische online campagnes,

nieuwe verhalen achter de schermen en het verlengen van het bezoek door video-materiaal en andere soorten content. Het museum experimenteert met nieuwe vertel-vormen en kijkt naar betere verspreiding van bestaande middelen. Het museum trekt de verhalen van binnen en buiten het museum meer naar elkaar toe. Sinds 2023 wordt er actief ingezet op één overkoepelende aanpak voor de inhoud vanuit publieks-bemiddeling en marketing-

communicatie. Het bezoek en de beleving wordt verlengd doordat er al vanuit huis wordt gestart en er is meer inhoud in verschillende vormen beschikbaar. Denk bijvoorbeeld aan video's op social media of in de *Smartify*-app. Zoals de online tour die werd ontwikkeld voor de tentoonstelling over het werk van Sung Hwan Kim. De komende periode gaat het museum hiermee verder. In 2023 werden er via de website 350.000 bezoekers bereikt, bijna 50.000 meer dan verwacht.

Vergroten bereik en betrekken jonge bezoekers

Op social media heeft het museum jaarlijks 96.000 bezoeken. Naast de vergroting van de online zichtbaarheid zet het museum in op meer fysieke zichtbaarheid in de stad. Dit verlaagt de drempels voor een bezoek. Het museum vertelt verhalen die meer raakvlakken hebben met de belevingswereld van jonge, nieuwsgierige bezoekers uit Eindhoven. Deze verhalen zijn zichtbaar op kanalen waar zij gebruik van maken, zoals Instagram. De video's laten bijvoorbeeld een uniek kijkje achter de schermen zien bij [tentoonstellingen](#) en programmering, waarmee het Van Abbemuseum zich onderscheidt van andere musea.

Pers

Het verstevigen van de contacten met pers is een belangrijk speerpunt. Het museum nodigt de Nederlandse en internationale pers meer proactief uit en organiseert speciale events en rondleidingen voor hen. Het museum voegt elke tentoonstelling nieuwe contacten toe aan het persbestand, passend bij de onderwerpen waar zij over schrijven en waar het museum over exposeert. Naast reguliere pers zet het museum in op samenwerkingen met

online (reis)platformen. Het museum werkt nauw samen Eindhoven365 en VisitBrabant en krijgt zo toegang tot hun internationale, nationale en lokale netwerken.

Online zichtbaarheid vergroten

De afgelopen jaren lag er een scherpe focus op het verder verstevigen van de identiteit en imago van het museum. Deze identiteit is verder aangevuld met nieuwe (online) producten en daarmee klaargestoomd voor een nieuwe (digitale) toekomst. De bestaande merkidentiteit van gerenommeerd ontwerp bureau 75B werd door Fabrique verder doorontwikkeld en kreeg vorm in een nieuwe website die in april 2023 werd gelanceerd. Hierop zijn de ruim 3600 werken uit de [collectie](#), 140.000 boeken, publicaties en affiches en eerdere [tentoonstellingen](#) en evenementen (vanaf 1936) terug te vinden. Deze enorme schat aan informatie is sindsdien voor iedereen beschikbaar op een toegankelijke manier. Het museum werkt de komende periode verder aan de website en voegt meer mogelijkheden om [content](#) in verschillende vormen te publiceren toe, zodat de verhalen daar de plaats krijgen die ze verdienen.

Als onderdeel van de online zichtbaarheid is de [always-on campagne](#) met dynamische video's van de verschillende [tentoonstellingen](#) een vast onderdeel van de online strategie.

Deze campagne wordt betaald weggezet om zo gericht socialmediagebruikers en potentiële nieuwe doelgroepen te bereiken. Een volgende stap in deze aanpak is het aankopen van meer doelgroepen volgens de segmentatiemethode van onderzoeksbureau [Motivation](#). In 2024 is hier een eerste stap in gezet en zijn er drie doelgroepen – Postmoderne Hedonisten, Kosmopolieten en Postmaterialisten – aangekocht. Alle drie de doelgroepen scoren ver boven het Nederlands gemiddelde op het gebied van interesse in kunst en cultuur en dragen op deze manier bij aan het vergroten en verbreden van het online bereik. Deze zijn maar liefst 3,5 miljoen keer bekeken in Nederland en Vlaanderen. Dit zorgde tevens voor veel meer bezoeken op de website. De komende tijd wordt ook onderzocht hoe Eindhovenaren op wijkniveau bereikt kunnen worden.

Tone of voice

De vernieuwing van de website was aanleiding om een nieuwe *tone of voice* vast te leggen die toegankelijker is voor huidige en toekomstige bezoekers. De kenmerken zijn: positief, eerlijk, uitnodigend en van deze tijd. Op basis van de nieuwe website en aanspreekvorm is ook een nieuw merkverhaal uitgewerkt. Dit is terug te zien op de themapagina's op de website waarin de belangrijkste thema's en onderzoeksgebieden van het museum naar voren komen. Dit actief online zichtbaar maken versterkt de identiteit van het museum en brengt focus.

Visuele identiteit

In de afgelopen beleidsperiode werd ook de visuele identiteit vastgelegd in een huisstijlhandboek. Zo bouwt het

museum aan een herkenbaar merk dat door alle medewerkers kan worden uitgedragen.

Bezoekersonderzoek

In de aankomende beleidsperiode wordt er onderzoek gedaan naar hoe er meer informatie opgehaald kan worden over de huidige bezoekersprofielen en waar er nog kansen liggen om nieuwe doelgroepen te bereiken. Naast het doen van kwalitatief onderzoek wordt ook het verzamelen en bewaren van kwantitatieve informatie uitgebreid, bijvoorbeeld gegevens van social media. Er wordt niet alleen meer gekeken naar cijfers die groei duiden, maar ook welke berichten de meeste interactie veroorzaken. Aan de hand van die informatie wordt de contentstrategie continue doorontwikkeld en verbeterd.

Tentoonstellingen

Tentoonstellingen

Doelstellingen

- Een nieuwe collectiepresentatie in 2026 waarin de internationaal geroemde, multizintuiglijke, meerstemmige en toegankelijke aanpak wordt voorgezet.
- Voortrekkersrol behouden: trends, ontwikkelingen in de maatschappij en kunstenaars vroegtijdig opmerken en programmeren.
- Eens per jaar een tentoonstelling die kunst en design combineert.
- Nieuwe aankopen worden afwisselend in de collectiepresentatie getoond.
- Eens per jaar solotentoonstelling die aansluit op de actualiteit en bij Eindhoven.
- Eens per jaar een groepstentoonstelling met werk van voorloperd van nieuwe bewegingen in kunst.
- Doorlopend gratis toegankelijke presentatieruimte aanbieden (Het Oog en De Wand).
- Kunst naar de Eindhovenaren brengen, buiten de muren van het museum via Van der Valk Vitrines.

Tentoonstellingen

De tentoonstellingen vormen het kloppend hart van het Van Abbemuseum. Ze roepen op tot reflectie, reactie en actie bij de bezoeker. De tentoonstellingen zijn vooruitstrevend, tonen lef en hebben actuele betekenis. Het museum staat bekend om zijn voortrekkersrol om bepaalde trends, ontwikkelingen in de maatschappij en kunstenaars vroeg op te merken en daar aandacht op te vestigen. Het is de tijd vooruit.

Actualiteit betekent ook aansluiten op dat wat er leeft in Eindhoven. Dit een belangrijke pijler in de komende beleidsperiode. Het museum zal samenwerken met externe experts. Bij de jaarlijkse *constituent* tentoonstelling wordt specifiek samengewerkt met Eindhovenaren.

Door de coronacrisis en door inflatie zijn in de vorige beleidsperiode meer presentaties met de eigen *collectie* ontwikkeld. Een positief effect daarvan is een versterkte verbinding tussen de tentoonstellingen en de vaste collectie. Niet alleen qua voorwerpen maar ook op gebied van de interne organisatie. Zo verdiepen de *tentoonstellingscuratoren* zich nu meer in de collectie en zijn

lid van de *aankoopcommissie*. Andersom hebben de *tentoonstellingen* invloed op het denken over de *collectie*. Het werk van *kunstenaar G* dat in 2022 werd tentoongesteld zette het denken over de *levenscyclus* van voorwerpen in gang.

In het museum zijn de tijdelijke tentoonstellingen te vinden in de Oudbouw, de kenmerkende U-vormige vleugel van het museum. In het Collectiegebouw (de Nieuwbouw) is de vaste collectie te zien met daarin wisselend de nieuwe aankopen van het museum. Daarnaast zijn er kleinere projecten in het Collectiegebouw: Oog in Oog, de *constituent* tentoonstellingen en het project *Radically Mine!*. Als een van de weinige musea in Nederland produceert het Van Abbemuseum de tentoonstellingen altijd zelf in de eigen werkplaats. Dit wordt breed gewaardeerd door verschillende samenwerkingspartners. Tot slot zijn er de tentoonstellingen van het museum buiten de muren. In Eindhoven, in Europa en in de rest van de wereld.

Oudbouw

Solotentoonstellingen

Elk jaar is er een solopresentatie. Dit is een een-op-een ontmoeting tussen werk van de kunstenaar en de bezoeker. Grote maatschappelijke vraagstukken komen dichtbij, worden bevestigd en worden persoonlijk. De solotentoonstellingen sluiten aan op actuele thema's die spelen in de maatschappij en specifiek in de stad Eindhoven. Daarnaast sluiten ze aan op het vooruitstrevende, internationale karakter van het museum. Het internationale karakter sluit goed aan bij de steeds groter wordende groep nieuwkomers in Eindhoven. De voortrekkersrol, een vooruitziende blik van het Van Abbemuseum komt in de programmering van deze kunstenaars sterk terug. Zo werden veel kunstenaars voor het eerst in Nederland, hier geïntroduceerd. Bijvoorbeeld Andy Warhol in 1970 en Anselm Kiefer in 1979.

Ima Abasi Okon in 2025

Ima Abasi Okon (1981, Verenigd Koninkrijk) laat de bezoeker beter kijken naar de dingen die we elke dag zien door ze te bevragen. Hoeveel waarde heeft een product waar er honderden van zijn? Wordt het meer waard als er een spirituele lading aan wordt toegevoegd? Ze experimenteert ook met voedsel en beweging. In haar *Sunday Long Run*, een werk dat draait om haar wekelijkse hardloopsessie op zondag, probeert ze met welk voedsel ze het langer kan volhouden. De onderliggende boodschap van het werk van Ima Abasi Okon is dat ze aandacht vraagt voor het uitputten van ons lichaam en van de bronnen van de aarde. Het museum onderzoekt voor deze solopresentatie een samenwerking met de ASML Marathon Eindhoven.

Praneet Soi in 2026

Een deel van de migratiegeschiedenis van de familie van Praneet Soi (1971, Kolkata, India) ligt in Eindhoven. Zijn grootvader werkte bij Philips. Praneet Soi zoekt in zijn werk naar de verbinding tussen India en Eindhoven. Deze solotentoonstelling biedt daarmee herkenning en aanknopingspunten voor de grote groep nieuwkomers uit India die in Eindhoven woont. Het werk van Praneet Soi is heel divers. Van schilderijen, tekeningen, collages, performance, lezingen en beeldhouwkunst, tot video en geluid. Hij onderzoekt de vormen die hij in zijn omgeving tegenkomt. Hier haalt hij fragmenten uit die hij omvormt. Plaatsen die in zijn werk terugkomen zijn Eindhoven, Kasjmir, Palestina en California. Deze overzichtstentoonstelling beslaat een periode van 20 jaar en wordt in samenwerking met het Kiran Nadar Museum of Art (Delhi) ontwikkeld.

Nolan Oswald Dennis in 2027

Het werk van Nolan Oswald Dennis (1988, Zambia) is multidisciplinair. In hun werk wordt het Europese perspectief verschoven. Bijvoorbeeld in *String Sequence (Black Liberation Zodiac)*, in 2023 te zien in het museum tijdens de tentoonstelling *Positions #7: Alles van waarde doe je met anderen*. Hen laat hierin de sterrenhemel zien vanuit het zuidelijk halfrond. Dat is niet de gebruikelijke positie, niet het gezichtspunt dat gangbaar is. Het is een tegengeluid op de bestaande systemen en standpunten in onze samenleving. Het werk gaat ook over oude kennis over het lezen van de sterren door boeren, die de sterren gebruikten om te weten wanneer ze moesten zaaien of oogsten. Deze presentatie biedt aanknopingspunten met de regio Eindhoven als agrarisch gebied en met duurzaamheid.

Design- en kunsttentoonstellingen

Het museum kocht een deel van de Lidewij Edelkoort-collectie van designicoon Lidewij Edelkoort. Hiermee slaat het museum een nieuwe weg in met het verzamelbeleid op het gebied van design en met tentoonstellingen die kunst en design combineren. Deze weg versterkt de relatie tussen het museum en Eindhoven als designstad. In deze jaarlijkse tentoonstellingen – die vooral tijdens de Dutch Design Week worden geprogrammeerd – onderzoekt het museum steeds het spanningsveld tussen kunst en design en de rol van het museum daarin. We werken hierin nauw samen met Design Academy Eindhoven en Dutch Design Foundation.

Design in de 21ste eeuw
Het eerste kwart van de 21ste eeuw zit er (bijna) op. In deze tentoonstelling wordt teruggekeken naar wat in deze 25 jaar is gebeurd op het gebied van *social design*, *relational design* en de relatie met *Arte útil* en andere geëngageerde vormen van kunst.

Groepstentoonstellingen

Positions

Dit is een reeks groeps-tentoonstellingen waarin kunstenaars of kunstenaars-collectieven elk een aantal zalen krijgen toegewezen voor het tonen van hun kunst. Zij hebben elk een eigen actuele, relevante positie. Het zijn voorlopers van nieuwe bewegingen in de kunst. De tentoonstellingen richten zich op nieuw talent of talent dat in het verleden weinig aandacht heeft gekregen. De selectie vindt plaats aan de hand van een verbindend, actueel thema. De eerste volgende *Positions* tentoonstelling vindt plaats in 2025.

Kiev Biënnale

In samenwerking met Museum of Modern Art (Muzeum Sztuki Nowoczesnej) in Warschau organiseert het Van Abbemuseum de Kiev Biënnale in 2026. Deze biënnale bestaat sinds 15 jaar en kon door de oorlog niet in Kiev plaatsvinden. Deze groepstentoonstelling brengt de situatie in Oekraïne in kaart en toont grote solidariteit binnen de kunstwereld.

Kunst, media en technologie uit de ZKM Karlsruhe collectie

Deze tentoonstelling biedt een unieke blik op de kunst en geschiedenis van de 20ste en 21ste eeuw vanwege de combinatie van diverse kunstvormen. Elektronische kunst, videokunst, schilderijen, sculpturen, performance en geluidskunst versterken elkaar en brengen een verdiepend verhaal over de geschiedenis. De technologische kunst in deze presentatie is aanleiding om relaties binnen Eindhoven aan te gaan met technologische bedrijven en de TU/e.

Collectiegebouw

Tot en met voorjaar 2026 is de succesvolle tentoonstelling *Dwarsverbanden* te zien in het collectiegebouw van het Van Abbemuseum. De populaire en (inter)nationale geroemde tentoonstelling, is de eerste volledig multizintuiglijke tentoonstelling. Met meer dan 40 tools – bijvoorbeeld teksten in braille, geur, voeltekeningen en sound scapes – verrijkt deze tentoonstelling ieders kunstervaring. Het maakt de kunstwerken toegankelijk voor een grotere diversiteit aan bezoekers, waaronder rolstoelgebruikers en blinde en dove bezoekers.

In 2026 opent de nieuwe collectiepresentatie onder de werktitel *Hoe laat is het?*. De collectie wordt bekeken vanuit een tijdcapsule. Elk voorwerp vertelt een verhaal over de tijd waarin het ontstond. Wat waren de denkkaders toen? Wie bepaalde wat waardevol was? De verhalen gaan over kapitalisme, kolonialisme en de gevolgen daarvan op ons ecosysteem. *Hoe laat is het?* zet aan tot nadenken over onszelf en stimuleert actie. De dragende thema's zijn de levenscyclus, het maken van een inhaalslag in tot nu toe onderbelichte verhalen en kunstenaars en het creëren van een gezond ecosysteem.

Het is de standaard praktijk voor een museum om een collectie te laten groeien en kunstwerken zo te behandelen zodat ze blijven zoals ze zijn; ze worden geplaatst in de tijdsgeschiedenis waar ze uitkomen. Maar hoe meer we ons bewust worden van de klimaatcrisis, hoe minder deze eeuwige conserveringspraktijken wenselijk óf zelfs houdbaar zijn om na te streven.

Deze levenscyclus is een grote inspiratiebron voor kunstenaar en onderzoeker G. In haar werk maken bezoekers kennis met onderwerpen als 'dood' en 'rouw' en krijgen zij handvatten hoe ze dit kunnen omarmen. Een aantal van haar werken worden opgenomen in de collectie en worden onderdeel van de aankomende collectiepresentatie. In aanloop naar de nieuwe collectiepresentatie

toe, geeft G een tal van workshops aan ons collectie- en aankoopteam. Deze gaan over het anders benaderen van conserveringspraktijken en de levenscyclus van kunst. De nieuwe collectiepresentatie, is op deze manier ook een casestudy over deze vernieuwende manier van verzamelen en bewaren.

De meerstemmige en multizintuiglijke aanpak uit *Dwarsverbanden* wordt doorgezet en waar nodig aangepast of verbeterd. Bezoekers worden fysiek betrokken doordat ze objecten mogen aanraken en op sommige voorwerpen mogen zitten. De presentatie is laagdrempelig voor de verschillende bezoekers. Er zijn ruimtes die actieve

deelname stimuleren en die de tijd versnellen en plekken die vertragen doordat er weinig prikkels zijn. Het ontwerp van *Hoe laat is het?* is speels en heeft geen chronologische volgorde. Het verhaal heeft de overhand. Werken uit verschillende tijden, van makers met diverse achtergronden vanuit verschillende plekken op de wereld hebben onverwachte ontmoetingen met elkaar – en met de bezoeker. *Hoe laat is het?* laat een voortrekkersrol zien op het benaderen van de levenscyclus van kunstwerken; het laat zowel bezoekers als andere musea nadenken over vragen als: op welke manieren moet een museum een werk bewaren? En wie kunnen daarover meedenken?

Oog in oog

In het tentoonstellingsformat *Oog in Oog* worden werken van oude meesters – die normaliter buiten de tijdgeest van het museum vallen – getoond samen met moderne kunst uit de museumcollectie. Bekende werken en grote namen die normaal gesproken op andere plekken in Europa te zien zijn worden naar Eindhoven gehaald en zo beschikbaar gemaakt voor bezoekers en de stad. Voorbeelden van grote meesters: Salvador Dalí, Vincent van Gogh en Claude Monet.

Radically Mine!

In het jaarlijks terugkerende scholierenproject *Radically Mine!* laten scholieren uit Eindhoven en omgeving zich inspireren door de collectie van het Van Abbemuseum en een overkoepelend thema. Onder begeleiding van bekende creatieve ambassadeurs uit de stad maken ze ieder een eigen kunstwerk, waarvan een selectie te zien is in de gelijknamige tentoonstelling *Radically Mine!* Met hun werk nemen ze bezoekers mee in hun belevingswereld.

Gratis toegankelijke ruimtes

De ruimtes Het Oog en De Wand zijn voor iedereen gratis te bezoeken. Dat maakt deze plekken bijzonder laagdrempelig en toegankelijk. In deze ruimtes presenteren kunstenaars – uit Eindhoven tot over heel de wereld – projecten waarin bezoekers kunnen participeren. Zoals het speeltoestel van Temitayo Ogubiyi waar kinderen tot 12 jaar in konden klimmen en klauteren. De kunstenaars die hiervoor worden gevraagd zijn opkomende talenten.

Het parlement in het museum

Sinds 2018 is in de studio-ruimte van het Collectiegebouw het kunstwerk *Museum als parlement: Het Volksparlement van Rojava in het Van Abbemuseum* geïnstalleerd. Kunstenaar Jonas Staal maakte deze interpretatie van het parlamentsgebouw in Noord-Syrië. In de afgelopen jaren hebben duizenden mensen gebruik gemaakt van dit museumparlement voor discussies, muziekoptredens, theatervoorstellingen en debatwedstrijden. Het parlement zal deze functie ook de komende jaren houden.

Toren collectiegebouw

In iedere collectiepresentatie komt een ode aan Eindhovense en lokale kunstenaars altijd terug in de ruim-opgezette toren van het Van Abbemuseum.

Buiten het museum / in Eindhoven en samenwerkingen

Constituent tentoonstelling

Elk jaar organiseert het Van Abbemuseum een tentoonstelling met regionale partners, waar mensen uit de regio hun eigen verhalen kunnen vertellen. De komende beleidsperiode ligt er meer focus op participatie en krijgt Eindhoven een grotere rol in het museum. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze collega's van het team Diversiteit en Inclusie van de gemeente Eindhoven. Denk aan de hiphoptentoonstelling in 2024, die samen met de hiphop-community wordt gemaakt.

GLOW Eindhoven

Het Van Abbemuseum is al jarenlang onderdeel van het lichtkunstfestival GLOW Eindhoven. Elk jaar kijkt het museum op welke manier het kan aansluiten, bijdragen en samenwerken.

Van der Valk Vitrines

In samenwerking met Van der Valk Eindhoven presenteert het museum sinds 2018 kunstwerken in het Van der Valk Hotel, gecureerd door een bekende Eindhovenaar. Denk aan oud-topsporter Pieter van den Hoogenband of food-designer Annelies Hermsen. Met de vitrines bereikt het museum een nieuwe doelgroep en brengt het museum de kunst naar de Eindhovenaar en bezoeker van de stad.

Eindhoven Airport

Sinds september 2020 werkt het Van Abbemuseum samen met Eindhoven Airport. Met lokale groepen en kunstenaars wordt hier samengewerkt om de zichtbaarheid van het museum buiten de muren te vergroten en meer van de totale museumcollectie te tonen aan inwoners en gasten van de stad Eindhoven. Er stonden 3 buitenvitrines voor de ingang van het vliegveld waar werk te zien was van Tijs Rooijackers, Afaina de Jong, dansgroep The Ruggeds en studenten van de Design Academy Eindhoven. Vanwege de verbouwing van Eindhoven Airport zijn de vitrines weggehaald en wordt onderzocht hoe in de vernieuwde binnenruimtes een nieuwe samenwerking kan ontstaan.

L'Internationale

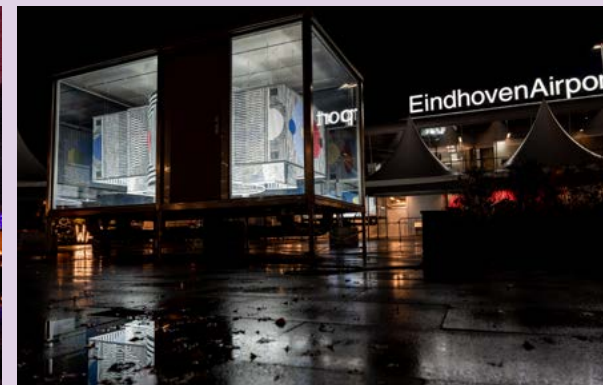
Het Van Abbemuseum is medeoprichter en lid van de museumconfederatie L'Internationale die inmiddels veertien leden heeft. Alle deelnemende instellingen zetten zich in voor een gelijkwaardige democratische samenleving door middel van kunst. Het collectief stelt samen focuspunten en doelen vast vanuit maatschappelijke vraagstukken. Het samenwerken gebeurt op verschillende niveaus, waarvan het ruilen en delen van tentoonstellingen een belangrijk niveau is. Zo komt de Kiev Biënnale bijvoorbeeld voort uit een bredere samenwerking met het Museum van Moderne Kunst (MSN) Warschau en het Visual Culture Research Centre, Kiev/Berlin.

Reizende tentoonstellingen

Een aantal tentoonstellingen uit het Van Abbemuseum reizen de wereld over. In de voorgaande beleidsperiode waren dit voornamelijk solo- en onderzoekstentoonstellingen. In de aankomende beleidsperiode is bekend dat de solotentoonstelling van Ima Abasi Okon en Praneet Soi ook te zien zullen zijn in Europa en Azië. Zo vergroot het museum zijn internationale netwerk en zichtbaarheid.

Eindhoven Kunstprijs

Het Van Abbemuseum gaat de komende jaren samen met regionale partners zoals MU Hybrid Art House Eindhoven en STRP Festival werken aan een nieuw podium voor Eindhovense kunstenaars en makers. Naast de zichtbaarheid die dit podium de kunstenaars biedt wordt er ook een nieuwe prijs voor Eindhovense kunstenaars geïntroduceerd. De eerste 3 edities worden gefinancierd vanuit een gift van de familie Meulensteen. Dit alles gebeurt in afstemming met Stichting Cultuur Eindhoven.

Collectie, bibliotheek en archief

Collectie, bibliotheek en archief

Doelstellingen

- Verkennen en mogelijk ontwikkelen van een nieuwe gezamenlijk depot samen met het Eindhoven Museum, de gemeentelijke kunstcollectie en de afdeling archeologie van de gemeente Eindhoven.
- Nieuw collectiebeleid in het kader van behoud voortrekkersrol en nieuwe collectiepresentatie.
- De bibliotheek laagdrempeliger maken en behoeftes onderzoeken van verschillende onderwijsinstellingen.
- Verbeteren databeheer en online beschikbaar maken van collectiearchief.
- Ontwikkelen LS Studiecentrum.

Collectie, bibliotheek en archief

De collectie, bibliotheek en het archief van het Van Abbeemuseum bevatten eindeloos veel verhalen die het waard zijn te vertellen aan het publiek. Het is het collectief geheugen en geeft context aan de huidige tijd. Aan waar we vandaan komen en waar we heen willen gaan. Het is een kerntaak van het museum om de collectie te bewaren.

De afdeling collecties bestaat uit 2 teams, het team collectie en het team bibliotheek & archief. Samen zijn ze verantwoordelijk voor het beheren van de kunstwerkencollectie, de bibliotheekcollectie en het archief. De doorlopende taken zijn het organiseren van bruiklenen van collectie van en naar andere musea, het realiseren van de collectiepresentatie in het museum en van nieuwe aankopen. Het bewaren en

archiveren van kunstwerken, onderzoek doen naar de collectie, het beheer van het depot waar alles wordt bewaard, het aankopen en eventueel afstoten van publicaties, het ondersteunen van interne en externe onderzoekers in de bibliotheek en het faciliteren van databeheer en archivering.

Het verzamel- en ontsluitingsbeleid van de collecties van het Van Abbemuseum wordt tweejaarlijks vastgelegd in een Collectieplan. Hierin is te lezen wat er wel of niet wordt verzameld en waarom en hoe dit wordt gedeeld met het publiek. Dit plan wordt beoordeeld door het Mondriaan Fonds. Het plan voor de periode 2025-2026 is intussen positief beoordeeld en vormt het vertrekpunt voor de collectieontwikkeling voor de komende jaren.

Bijzonder om te vermelden zijn de gezamenlijke aankopen, met name de aankoop van 2 tekeningen van Jan Toorop samen met het Eindhoven Museum.

Nieuw depot

In 2024-2025 wordt de mogelijkheid verkend om de collecties van het Van Abbemuseum, Eindhoven Museum en de afdeling archeologie van de gemeente Eindhoven in een gezamenlijk depot samen te voegen. Deze 4 collecties vallen onder de verantwoordelijkheid van de Gemeente Eindhoven. De huidige depots zijn te krap en er zijn technische mankementen. Op basis van de verkenning kan een plan worden ontwikkeld. Hiernaast onderzoeken de 3 partijen hoe het nieuwe depot kan zorgen voor een betere onderlinge samenwerking en welke nieuwe mogelijkheden het biedt voor cultuuronderwijs en onderzoek.

Nieuwe visie collectiebeheer

Het Van Abbemuseum ontwikkelt een nieuwe visie op collectiebeheer. Het doel hiervan is vastleggen vanuit welke filosofie kunstwerken worden bewaard en hersteld. De levenscyclus van kunstwerken is hierbij de rode draad. Deze visie zal ook richting geven aan eventueel ontzamelen en verzamelen. Dat betekent bewust collectievoorwerpen een herbestemming geven.

Hierbij volgt het museum altijd de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO). De LAMO heeft als doel dat musea zorgvuldig en ethisch te werk gaan als zij en voorwerp een nieuwe bestemming willen geven. Voor het ontwikkelen van deze visie werkt het museum samen met het museale veld. Het onderzoek naar deze visie wordt samen met Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK) uitgevoerd.

Verbeteren gebruik bibliotheek

De afgelopen jaren is de bibliotheek beperkt toegankelijk geweest als gevolg van corona en personele wisselingen. In 2024 wordt een nieuwe bibliothecaris geworven. Deze zal in gesprek gaan met lokale partners om het gebruik van de bibliotheek verder te ontwikkelen. We onderzoeken wat de behoeftes zijn van Design Academy Eindhoven, TU/e en diverse mbo-onderwijsinstellingen.

Online beschikbaar maken van het collectiearchief

In de vorige beleidsperiode is gestart met het digitaliseren van het collectiearchief. Dit project zit nu in de laatste fase en is eind 2024 klaar. Daarna start een nieuw project voor

het online beschikbaar maken van dit digitale archief. Hier wordt de komende beleidsperiode een plan voor ontwikkeld en ook opgestart.

Verbeteren databeheer

De komende jaren verbetert het Van Abbemuseum het databeheer. Het museum onderzoekt welke postbeheersysteem het beste aansluit bij digitaal werken. Ook bekijkt het museum het huidige registratiesysteem dat wordt gebruikt bij de bibliotheek en het archief opnieuw vanuit de huidige gebruikersbehoeften.

Ontwikkelen LS Studiecentrum

Het Van Abbemuseum heeft van de verzamelaars Albert Lemmens en Serge Stommel een collectie van meer dan 15.000 publicaties over Russische kunst verworven. Deze collectie sluit goed aan bij de kerncollecties rond het werk van El Lissitzky en Ilja en Emilia Kabakov. De afgelopen jaren is deze collectie bewerkt en klaargemaakt om online te worden gezet. Voor efficiënt gebruik van deze collectie gaat het museum samenwerken met het Stedelijk Museum Amsterdam, dat ook een collectie Russische kunst in bezit heeft. Er komt een

studiecentrum waar onderzoekers uitgenodigd worden de collectie te gebruiken.

Onderzoek

Onderzoek

Doelstellingen

- Onderzoek naar het vergroten van de toegankelijkheid voor het publiek.
- Onderzoek naar duurzame manieren om programma's en tentoonstellingen te maken.
- Onderzoek naar nieuwe verzamelbeleid op gebied van design.
- Onderzoek voor de ontwikkeling van een nieuwe visie op collectiebeheer waarin de levenscyclus de rode draad is.
- Kennisverdieping voor behoud en beheer van de collectie, met name op het gebied van digitale kunst.
- Binnen het kader van L'Internationale en het programma *Museum of the Commons* wordt het instituut 'museum' onderzocht. Op welke manieren kan een museum zich verhouden tot gemeenschappen?

Binnen verschillende afdelingen wordt er scherp gekeken naar Research & Development. Van de curatoren, de afdeling collectie tot de afdeling bemiddeling en de technische dienst wordt onderzoek gedaan of wordt onderzoek begeleid. Deze onderzoeken bieden belangrijke inhoudelijke fundamenteën om kunst op een betekenisvolle en duurzame manier te laten zien aan de huidige en toekomstige bezoekers. Onderzoek doet het museum bijna altijd samen met partners. Het museum onderhoudt hiervoor veel contacten met onderzoeksnetwerken zoals universiteiten en de partners binnen L'Internationale.

De twee typen museumonderzoek

1 Artistiek onderzoek

Artistiek onderzoek is voor het museum een belangrijke voedingsbodem voor de programmering en voor het collectioneren. De curatoren bezoeken hiervoor regelmatig ateliers van kunstenaars en verschillende tentoonstellingen. De teams binnen Collectie, Bibliotheek en Archief doen vooral onderzoek binnen de eigen collectie om deze beter te kunnen duiden, beheren, behouden en ontsluiten.

2 Museumpraktijk

Dit onderzoeksgebied gaat om de vraag wat een museum precies is en hoe het zich steeds opnieuw kan verhouden tot de huidige politiek en maatschappij. Welke rol kan het museum innemen voor het publiek? Hoe kan het onderdeel worden van de gemeenschap waarin een gedeeld eigenaarschap wordt gevoeld? Naast deze vragen verdiept het museum zich de komende jaren verder op het terrein van nieuwe vormen van publieksbemiddeling, onderwijs, tentoonstellingen maken en ondernemen.

Onderzoeksthema's 25-28

Maken van een inhaalslag

Het van Abbemuseum draagt proactief bij aan het herstellen van de schade die is aangebracht aan mensen en omgeving. Dat vraagt in de eerste plaats om eerlijk te zijn over het verleden van het museum. De oorsprong van het museum ligt in de tabaksplantages in het toenmalige Nederlands-Indië. Het museum onderzoekt een nieuwe manier waarop kunstenaars en publiek kunnen worden betrokken, om samen een proces van herstel te starten, om de geschiedenis opnieuw te bekijken en te vertellen, om onderbelichte verhalen voor het voetlicht te brengen. Dit onderzoek richt zich voor een deel op hedendaagse kunst en kunstenaars in Indonesië en in het bijzonder op kunst en kunstenaars in Deli. In de volgende beleidsperiode gaat het zich uitbreiden tot kunst uit andere (Nederlandse) koloniale gebieden.

Design

De aankoop van een deel van collectie van Lidewij Edelkoort is aanleiding voor het museum om de komende tijd het verzamelbeleid op het gebied van design te onderzoeken. Het Van Abbemuseum is een kunstmuseum met een maatschappelijke missie. In de tentoonstellingen die kunst en design combineren worden de grenzen tussen beide bevraagd. Voor het verzamelen richt het museum zich dan ook op design die in het grensgebied zit en die raakt aan maatschappelijke vraagstukken. Dit maakt het verzamelbeleid onderscheidend van design-musea en zorgt voor een sterke link met Eindhoven, designstad. Het museum werkt hierbij nauw samen met diverse ontwerpers, de Design Academy Eindhoven en Dutch Design Foundation.

Levenscyclus

Deze onderzoekslijn gaat vooral over de collectie van het museum en de vraag hoe dit op een goede en realistische manier te bewaren voor de toekomst. Wat is de levensduur van een kunstwerk? Wat gebeurt er als een kunstwerk oud wordt? Welke nieuwe betekenis krijgt een kunstwerk daardoor? Het museum wil de levenscyclus van de collectie omarmen. Dat vraagt onderzoek naar hoe zich dat concreet vertaalt in een nieuwe visie op collectiebeheer.

Onderzoeksvoorzieningen: online, bibliotheek en collectie

Het museum maakt op verschillende manieren onderzoek mogelijk. Online is een groot aantal bronnen te vinden: tentoonstellingscatalogi, overzichtsfoto's van tentoonstellingen, teksten over individuele kunstwerken en digitale publicaties. In de bibliotheek kunnen onderzoekers publicaties en dossiers bekijken. Daarnaast kunnen onderzoekers een aanvraag doen om kunstwerken te bekijken in het depot. Deze verzoeken worden per aanvraag beoordeeld en toegekend als dat mogelijk is.

Duurzamer programma en tentoonstelling maken

Het museum zet zich in voor meer duurzaamheid. Door na te denken over hergebruik van materialen na een tentoonstelling, door te onderzoeken welke materialen de minste impact hebben op het klimaat en door te zoeken naar nieuwe leveranciers die duurzame alternatieven kunnen bieden. Ook op kantoor.

Museum of the Commons

Museum of the Commons is het nu het hoofdthema binnen de museumconfederatie L'Internationale, een initiatief van het Van Abbemuseum waar gerenommeerde Europese musea en kunstinstellingen aan deelnemen. Binnen het van Abbemuseum richt dit onderzoek zich op de toekomstige rol van het museum. Welke actieve rol kan het museum spelen binnen de complexe sociale netwerken en ecosystemen in de maatschappij? In hoeverre kan een museum echt worden ervaren als een plek van de gemeenschap met het gevoel van mede-eigenaarschap? Hoe kan het museum tegelijkertijd het collectief geheugen zijn maar ook het publiek zelf de

waarde ervan laten bepalen? Hoe kunnen we het erfgoed van Europa gelijkwaardiger verdelen? Hoe gaan we om met het gruwelijke koloniale verleden in het heden?

Ondernemen

Ondernemen

Doelstellingen

- Uitbouwen en consolideren van een duurzame, financieel gezonde positie.
- Verder ontwikkelen van de bedrijfsvoering van het Van Abbemuseum in nauwe samenhang met de ontwikkeling van de totale organisatie van de gemeente Eindhoven.

Ondernemen

Cultureel ondernemen betekent in een museum eigenlijk maatschappelijk ondernemen. De doelstelling van een museum is niet gericht op financiële winst maar op maatschappelijke dienstverlening. Na een lange periode waarin het museum de prognoses van de begroting steeds heeft weten te volgen, bevond het museum zich de afgelopen beleidsperiode door corona, de hoge inflatie en de gevolgen van de gestegen energieprijzen in een onstuimig krachtenveld. De komende beleidsperiode wordt er gewerkt aan een nieuw evenwicht. Tijdens het schrijven van het beleidsplan bevindt het museum zich nog gedeeltelijk in de overgangsfase.

Begroting

Bezoekersinkomsten, inkomsten uit reizende tentoonstellingen, inkomsten uit bruiklenen van de collectie, de kosten van het maken van tentoonstellingen, de energiekosten, de kosten van ingehuurde diensten: dit stond allemaal onder druk. Om toch aan de financiële doelen te kunnen voldoen zijn er in de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen of in gang gezet. De toegangsprijzen zijn verhoogd, een aantal taken is geautomatiseerd, er is meer ingezet op marketing met stijgende bezoekersaantallen als gevolg en tot slot zijn er al een aantal maatregelen genomen voor de verduurzaming van het museumgebouw. Door verbeteringen in automatisering en interne evaluaties konden taken efficiënter worden ingericht en ontstond er ruimte om te besparen op personeelskosten.

De uitvoering van het beleidsplan binnen de beschikbare middelen staat of valt met het toekennen van de benodigde budgetten voor bovenmatige prijsstijgingen. Dit is een gemeentebreed probleem (zie tabel Begroting en kosten Begrotingssystematiek Gemeente Eindhoven). Op volgende pagina's volgt een toelichting op de inkomsten.

Bezoekersinkomsten

De bezoekersaantallen en de toegangsprijzen zijn gestegen. De komende jaren zijn er ook op gericht om deze stijging door te zetten van bijna 89.000 bezoekers in 2023 naar 110.000 bezoekers in 2028. Hierdoor stijgen ook de bezoekersinkomsten richting 630.000 euro. Dit vormt een gezonde basis voor de museumexploitatie.

	Bezoekers-aantal	Bezoekers-inkomsten
realisatie 2013	93.262	323.724
realisatie 2014	94.910	329.519
realisatie 2015	95.786	342.735
realisatie 2016	94.656	364.057
realisatie 2017	104.809	410.722
realisatie 2018	109.528	429.088
realisatie 2019	111.858	450.414
realisatie 2020	45.442	271.337
realisatie 2021	38.766	172.465
realisatie 2022	81.966	365.682
realisatie 2023	88.800	464.949
prognose 2024	100.000	575.000
prognose 2025	100.000	575.000
prognose 2026	100.000	575.000
prognose 2027	110.000	632.000
prognose 2028	110.000	632.000

Museumwinkel

Inkomsten van de museumwinkel hangen nauw samen met museumbezoek, dus de prognose is dat deze zich positief mee zullen ontwikkelen. Er wordt steeds meer gewinkeld in de webshop.

Niet-commerciële bruiklenen en commerciële bruiklenen collectie

Het museum verdient aan het in bruikleen geven van kunstwerken door een honorarium te vragen. Binnen Nederland is dit een lagere vergoeding, gebaseerd op gemaakte kosten in overeenstemming met landelijke afspraken. Internationaal rekenen we hogere vergoedingen, gebaseerd op de verzekerde waarde van het kunstwerk, behalve aan partners zoals L'Internationale: die betalen het lagere tarief. De vraag naar het internationale bruikleenverkeer van collecties neemt af door gestegen transport- en verzekeringskosten. Hierdoor is het laten reizen van kunst voor veel internationale musea niet meer betaalbaar. Hierdoor staan deze inkomsten onder druk.

Museumcafé

Het museumcafé bedient de museumbezoekers en partijen die een evenement in het museum hebben. In 2024 wordt gezocht naar een nieuwe horecapartner. Dit zorgt ervoor dat het museum de toekomstige inkomsten van het museumcafé voorzichtig begroot.

Verhuur

Het museum is een bijzondere locatie voor bijeenkomsten of partijen. Een bedrijfsuitje, een heidag, een nieuwjaarsborrel, een huwelijk of verjaardag. Zo'n bijeenkomst krijgt een meerwaarde door er een rondleiding aan toe te voegen. In Eindhoven is er een groei in aantrekkelijke locaties die concurreren met het aanbod van het Van Abbemuseum. Het museum werkt de komende jaren aan het innemen van een hernieuwde, stabiele positie binnen deze markt in samenwerking met de nieuwe horecapartner.

Bemiddeling en onderwijs

Rondleidingen, workshops en lezingen zijn een belangrijk inhoudelijk aanbod, maar hebben ook een financiële kant. Met de inkomsten van deze activiteiten is het onder anderen mogelijk om de doorontwikkeling van deze activiteiten op te schalen en in te spelen op behoeften van de bezoekers. Dit is een natuurlijk onderdeel van de museumactiviteiten.

Advies, Touring, Samenwerken

Het museum beschikt over medewerkers met hoogwaardige kennis en kunde. Deze kennis heeft niet alleen waarde voor de eigen activiteiten maar wordt ook verkocht aan derden. Zo maakt het museum bijvoorbeeld tentoonstellingen voor andere partijen. Dit verdienmodel is niet gebruikelijk in de museumwereld, maar past goed bij het zeer uitgebreide internationale netwerk van het Van Abbemuseum.

Een andere belangrijke inkomstenbron waarin kennisdeling centraal staat is het reizen van tentoonstellingen, die vaak in eigen huis worden gemaakt. Hiervoor ontvangt het museum vergoedingen voor transport- en productiekosten en het tentoonstellingsconcept van de afnemer. Tot slot ontwikkelt het Van Abbemuseum tentoonstellingsprojecten vaak samen met andere musea onder anderen voor draagvlak voor een tentoonstelling en om internationaal bereik te vergroten. Het heeft kwantitatieve en kwalitatieve doelen.

Opbrengsten en kosten obv meerjarige begrotingsystematiek gemeente Eindhoven

(prijspeil 2024, exclusief jaarlijkse indexering)

Opbrengsten	begroting 2025	begrotings- wijziging	begroting 2025 na na begrotingswijziging	prognose 2026	prognose 2027	prognose 2028
Bezoekersinkomsten	460.000	115.000	575.000	575.000	632.000	632.000
Museumshop bruto	189.000	11.000	200.000	200.000	210.000	210.000
Non-commerciële bruikleen Collectie	90.000	-15.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Commerciële bruikleen Collectie	30.000	-15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Museumcafé *	54.000	-6.000	48.000	48.000	48.000	48.000 *
Verhuur *	81.000	-20.000	61.000	61.000	61.000	61.000 *
Educatie (Rondleidingen, cursussen, ed)	42.000		42.000	42.000	45.000	45.000
Advies/Fee/Touring/Samenwerking	105.000	-55.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Algemene middelen Gemeente	5.487.000		5.487.000	5.484.000	5.481.000	5.481.000
Totaal opbrengsten	6.538.000	15.000	6.553.000	6.550.000	6.617.000	6.617.000

* De gemeentelijke begrotingsystematiek gaat uit van een jaarlijkse indexering van huur en verhuuractiviteiten (deels). Bovenstaande tabel is gebaseerd op prijspeil 2024. Huurtarief museumcafé is gebaseerd op taxatie 2024.

Kosten	begroting 2025	begrotings- wijziging	begroting 2025 na na begrotingswijziging	prognose 2026	prognose 2027	prognose 2028
Salariskosten Formatie en inhuur **	3.851.000	-36.000	3.815.000	3.815.000	3.877.000	3.877.000 **
Inkoop Museumshop	130.000	7.000	137.000	137.000	145.000	145.000
Marketing en Communicatie	169.000	4.000	173.000	173.000	173.000	173.000
Educatie	83.000		83.000	83.000	83.000	83.000
Behoud en Beheer Collectie	168.000		168.000	168.000	168.000	168.000
Huisvesting (incl. Eigenaarsdeel) **	787.000	40.000	827.000	825.000	821.000	821.000 **
Huidig energiebudget **	154.000		154.000	154.000	154.000	154.000 **
Automatisering	239.000		239.000	238.000	228.000	228.000
Overige kosten	287.000		287.000	287.000	298.000	298.000
Aankopen kunstwerken ***	260.000		260.000	260.000	260.000	260.000 ***
Tentoonstellingskosten ***	410.000		410.000	410.000	410.000	410.000 ***
Totaal kosten	6.538.000	15.000	6.553.000	6.550.000	6.617.000	6.617.000

** In de tabel houden we er rekening mee dat de structurele tekorten op beveiliging, energie en onderhoudscontracten, ontstaan door bovenmatige prijsstijgingen, gecompenseerd worden.

*** De aankoop kunstwerken en tentoonstellingskosten vormen de basis van de matchfunding van externe financiering op projectniveau. Een overzicht van de externe financiering van de afgelopen jaren is terug te vinden in de tabel op pagina 44.

Fondsen en partners

Het ondernemerschap van het Van Abbemuseum is zichtbaar in de vele samenwerkingen met verschillende partijen, organisaties, netwerken en individuen. Het doorbouwen op bestaande, duurzame relaties en het aangaan van nieuwe verbindingen is essentieel om meerstemmigheid en diversiteit in alles wat het museum doet door te voeren. Ook is het van belang voor de inkomsten van het museum. Belangrijke partners voor het realiseren van activiteiten van het museum zijn publieke en private fondsen. Door projectvoorstellen te schrijven en gehonoreerd te krijgen realiseert het museum middelen gelabeld voor het uitvoeren van projecten. Deze fondsaanvragen zijn projectgebonden en voorzien niet in de basisexploitatie. In de afgelopen jaren waren fondsen extra belangrijke partners. Zij hebben met name de gevolgen van de coronacrisis helpen opvangen.

Vrienden

Veel trouwe fans van het museum zijn lid van de Vereniging Vrienden van Van Abbemuseum. Deze vereniging bestaat in 2024 30 jaar. De leden zijn onmisbaar vanwege hun betrokkenheid en het ambassadeurschap dat ze actief uitdragen. De vereniging bestaat uit ongeveer 850 vrienden voor wie elke maand een inhoudelijke bijeenkomst – de Vriendensalon – en aansluitende borrel wordt georganiseerd. 4 keer per jaar verschijnt het geheel vernieuwde *KwArts Magazine* met informatie over tentoonstellingen, de collectie, het museum en

de vrienden zelf. De komende tijd wordt er een kunstmap voorbereid met bijdragen van Brabantse kunstenaars. Naast het ambassadeurschap dragen de vrienden financieel bij aan het museum door middel van hun jaarlijkse contributie.

Stichting Promotors

Het Van Abbemuseum heeft sinds 1998 een unieke relatie met bedrijven en particulieren in de regio die het museum financieel ondersteunen bij het doen van kunstaankopen. De Stichting Promotors is meer dan een sponsor. De leden komen regelmatig samen in het museum voor het bekijken

van tentoonstellingen en het bijwonen van activiteiten. Jaarlijks organiseert de stichting een kunstreis om de leden inhoudelijk bij het museum te betrekken. Ze ondersteunen niet alleen met geld maar denken ook actief mee. De afgelopen beleidsperiode heeft de stichting ervoor gezorgd dat het museum verschillende aankopen kon realiseren: de Lidewij Edelkoort-collectie, het volledige grafische werk van Ilja Kabakov, werk van Rasheed Araeen en Sanja Ivekovic.

Vrijwilligers

De vrijwilligers van het Van Abbemuseum zorgen ervoor dat elke bezoeker iedere dag opnieuw gastvrij wordt ontvangen. Deze groep van ongeveer 100 personen is onmisbaar voor het museum. Ze zijn actief, betrokken, enthousiast en altijd bereid de bezoeker te helpen en te voorzien van informatie. De vrijwilligers zijn dagelijks aanwezig in de museumzalen, ze ondersteunen bij de onderwijsprogramma's, zingen in het museumkoor en helpen mee bij de verschillende activiteiten.

EU / L'Internationale

Al bijna 15 jaar is het Van Abbemuseum lid van de Europese museumconfederatie L'Internationale, inmiddels 14 partners tellend. De confederatie is succesvol in het binnenhalen van Europese meerjarensubsidies waarmee grote gemeenschappelijke projecten gefinancierd kunnen worden. Het huidige programma loopt van 2023 tot en met 2026. Vanuit dit programma zullen de komende jaren meerdere projecten worden ondersteund.

Rijksregeling voor de provincie

Elke provincie kan een museum aanwijzen voor extra ondersteuning voor 4 jaar van € 250.000 per jaar. Samen met andere Brabantse musea heeft het Van Abbemuseum het initiatief genomen om niet 1 museum voor te dragen, maar om gezamenlijk CLUB ZIEN op te zetten, een project gericht op vmbo-leerlingen. Doel is dit project ook in de volgende planperiode gezamenlijk voort te zetten en uit te breiden met nieuwe musea en scholen.

Subsidies en Sponsoring resultaten 2020-2023

De afgelopen jaren zijn de aankoop van de kunstwerken en tentoonstellingen mogelijk gemaakt via onderstaande subsidies en sponsorbedragen. In de periode 2025-2028 wordt dit voortgezet. De bijdragen vormen de basis van matchfunding van externe financiering op projectniveau.

	2020*	2021	2022	2023
Vriendenloterij	1.016.104	212.640	222.722	211.704
Stichting Promotors Van Abbemuseum	60.000	343.123		201.500
Vrienden Van Abbemuseum	25.000	15.500		7.300
Stichting Niemeijer fonds	20.000		11.500	
Gerrit Rietveld Academie	25.000			
Universiteit Utrecht	13.858	30.323	24.700	24.288
Het Noordbrabants Museum (Club Zien)				28.216
EACEA Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EU)	132.153		51.806	127.470
Rijk (CAOP fonds letteren)			18.150	
Rijk (via Mondriaan) Corona	301.264	10.000	187.632	18.000
Provincie Noord Brabant Corona	62.253			
Mondriaan Fonds	177.570	314.601	258.550	434.531
Stichting Ammodo	71.500	90.000	35.000	215.000
VSBfonds			100.000	
SNS Reaal / Fonds21	25.000		20.000	25.000
Vereniging Rembrandt		32.375		
Stimuleringsfonds Creative Industrie	23.603		23.603	
Stichting Fonds Voor Cultuurparticipatie				25.000
(Prins Bernard) Cultuurfonds			5.000	5.000
De Turing Foundation		27.000	3.000	
Centraal Museum Utrecht				45.000
The Sigrid Rausing Trust (MyVillages)	33.438	34.974	34.479	34.186
The University of Manchester	49.779	22.099		
University of Gothenburg			15.000	
Australia Council for the Arts (Creative Australia)			66.808	
Fund for Korean Art Abroad				41.592
Diversen	24.698	33.023	16.763	22.066
Subtotaal derden	2.061.220	1.165.658	1.094.713	1.465.853

* In 2020 is een extra bijdrage ontvangen van Vriendenloterij voor *Dwarsverbanden* voor het multizintuiglijke en meerstemmige deel.

Ook zijn extra inkomsten voor corona ondersteuning van het Rijk en de provincie ontvangen.

Genoemde risico's van prijsstijgingen vallen binnen de exploitatie deze zijn niet op te vangen met externe project gerichte financiering.

Lokale partners

Inventarisatie 2024

Waarschijnlijk blijft een groot deel van de partners de aankomende beleidsperiode een rol spelen.

VAN
ABBE
MUSEUM
EINDHOVEN

Archipelzorggroep
Baltan Laboratories
Brainport Eindhoven
Bureau Drijfpunt
CKE
Cultuurplaza de Kempen
De Huiskamer Eindhoven
Design Academy Eindhoven
Dutch Design Foundation
Eindhoven Museum
Eindhoven University of Technology
Emoves
Florian Koch
GGZe De Boei
Lunet Zorg
Kazerne House of Design
MU Hybrid Art House
Neos
Promotors
Provincie Noord Brabant
Rick Smits
Springplank
Stephan Cornelio Velema
Stichting Ik Wil
STRP Festival
SUMMA Zorg & Welzijn
Tante Netty
The Office of Queer Affairs
Van der Valk Eindhoven
Vitalis
Vluchtelingen in de Knel
Vrienden van Abbemuseum

Scholen *Radically Mine!*:
Gymnasium Bernrode (Heeswijk Dinther)
Rodenborch College (Rosmalen)
Augustinianum (Eindhoven)
Rythovius College (Eersel)
De Berkenschutse (Heeze)
SG Were Di (Valkenswaard)
St Joris College (Eindhoven)
Strabrecht College (Geldrop)
Peellandcollege (Deurne)
Montessori College - MCE (Eindhoven)
Koninklijke Visio Onderwijs Grave
(Grave)
Elde College (Schijndel)
Koning Willem 1 College - KW1
(Den Bosch)
Novalis College (Eindhoven)

Scholen Van Abbedebat:
Rembrandt College (Veenendaal)
Eckartcollege (Eindhoven)
Maaslandcollege (Oss)
Titus Brandsmalyceum (Oss)
Theresialyceum (Tilburg)
Huygens Lyceum (Eindhoven)
Odulphuslyceum (Tilburg)
Frits Phillips Lyceum (Eindhoven)

Nationale partners

Inventarisatie 2024

Waarschijnlijk blijft een groot deel van de partners de aankomende beleidsperiode een rol spelen.

VAN
ABBE
MUSEUM
EINDHOVEN

75B

Alzheimervrijwilligers
Ambassade van de Noordzee
Ammodo
CAOP fonds letteren
Casco Art Institute
Centraal Museum Utrecht
CLUB ZIEN
Cultuurfonds
Design Museum Den Bosch
De Turing Foundation
Expertise Centrum Dementie &
Technologie
Fawaka Ondernemersschool
Framer Framed Amsterdam
Fonds21
Fonds voor Cultuurparticipatie
Gerrit Rietveld Academie
GLOW Eindhoven
Jan van Eyck Academie Maastricht
Kunstbende
Kunsthall Helmond
Kunstloc Brabant
LIMA
Malsmedia
Mondriaan Fonds

Musea Bekennen Kleur
Museumvereniging
Noord Brabantsmuseum
Onvergetelijk groep verschillende musea
Overleg Kunst(historische) Bibliotheken Nederland
(OKBN)
Reinwardt Academie
Rijksacademie van Beeldende Kunsten
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Samendementievriendelijk
Skipintro
SNS Reaal
Stedelijk Museum Breda
Stichting Behoud Moderne Kunst
Stimuleringsfonds Creative Industrie
Tilt
Theater in Context
Universiteit Utrecht
Universiteit van Amsterdam
Van Piere
Vereniging Onderwijs Kunst en Cultuur
(VONKC)
Vereniging Rembrandt
VSB fonds
Vriendenloterij
Vrije Universiteit Amsterdam

Internationale partners

Inventarisatie 2024

Waarschijnlijk blijft een groot deel van de partners de aankomende beleidsperiode een rol spelen.

VAN
ABBE
MUSEUM
EINDHOVEN

Artsonje Center (Seoul)
Australian Arts Council
Bergen Kunsthall (Bergen)
EACEA Education, Audiovisual and Culture
Executive Agency (EU)
HDK-Valand - Academy of Art and Design
(Göteborg)
House of World Cultures (Berlijn)
Institute of Radical Imagination
(Venetië)
Irish Museum of Modern Art: IMMA
(Dublin)
Jatiwangi art Factory (West Java)
Kiran Nadar Museum of Art (Delhi)
Korean Art Abroad
Kunstverein in Hamburg (Hamburg)
L'Internationale
Lunds konsthall | Välkommen till Lunds
konsthall! (Zweden)
Museum of Contemporary Art Zagreb
(Zagreb)
Museo Reina Sofia (Madrid)
MACBA Museum of Contemporary Art of
Barcelona (Barcelona)

Mo museum (Vilnius)
Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
(Antwerpen)
Museum of Modern Art in Warsaw (Warschau)
My Villages
National College of Art and Design (Dublin)
Royal Institute of Art – Stockholm
Salt (Istanbul)
Sigrid Rausing Trust
TarraWarra Museum of Art (Wurundjeri
Country, Australië)
The Another Roadmap Africa Cluster
(Kampala)
Tranzit.ro (Boekarest)
University of the Arts London (Londen)
University of Manchester
University of Gothenburg
Visual Culture Research Center (Kiev)
WIELS Centrum voor Hedendaagse Kunst
(Forest)
ZKM: Zentrum für Kunst und Medien
(Karlsruhe-Südweststadt)
ZRC SAZU (Ljubljana)

Organisatie

Organisatie

Doelstellingen

- De organisatie werkt intern en extern op basis van de kernwaarden: samenwerken, vertrouwen en eigenaarschap.
- Het museum gelooft in de kracht van een divers team en streeft dit na bij het invullen van vacatures en bij het geven van opdrachten.

Samen met de collega's bij de gemeente Eindhoven geeft het Van Abbemuseum vorm aan de doorontwikkeling van de organisatie. Dit houdt in dat het museum aan medewerkers ruimte biedt om zich professioneel te ontwikkelen en aandacht heeft voor vitaliteit en gezondheid. Het museum stuurt daarnaast aan op procesmatiger werken, op de ontwikkeling van digitale en automatiseringsprocessen en het belang van gastvrijheid. Het museum zorgt inhoudelijk voor goede aansluiting bij de visie van de stad, de doorontwikkeling volgens het stuurmodel en de overige inrichtingsprincipes zoals gehanteerd door de gemeente Eindhoven en de diverse sectorplannen.

Meerstemmige organisatie

De komende beleidsperiode geeft het museum extra aandacht aan divers en inclusief werken. In de afgelopen periode is hiervoor samengewerkt met een specialist op het gebied van sociale rechtvaardigheid. Hieruit is een werkgroep ontstaan. Momenteel wordt de volgende stap gezet om te komen tot een handelingskader integriteit. In de komende beleidsperiode wordt dit nog verder uitgerold en uitgediept.

Teamontwikkeling

Het museum wil de verschillende disciplines goed met elkaar laten samenwerken. In het geval van collectie, bibliotheek en archief is gekozen om deze teams samen te voegen tot één afdeling om tot meer wisselwerking te komen.

Projectmanagement

Dit vraagt organisatiebreed aandacht. Tentoonstellingen worden bijvoorbeeld steeds bewerkelijker maar ook de manier waarop het museum constituent samenwerkt met gemeenschappen en partners vraagt een nieuwe kijk op projectmanagement.

Samenwerken

De onderlinge samenwerking binnen de dynamische organisatie die het Van Abbemuseum is, vraagt om goede communicatie, onderling vertrouwen en om leiderschap.

Lijntaken

Een aandachtspunt is de balans tussen de projecttaken en de lijntaken van het museum. De projecten overspoelen makkelijk de lijntaken door de urgentie op de korte termijn.

Processen

De komende beleidsperiode zal het reserverings en ticketing softwareprogramma Recreatex worden geïmplementeerd met als doel de interne (ticketing) processen beter te stroomlijnen. Ook zal het museum een verbeteringslag maken met de jaarplanning.

Talentontwikkeling, opleiding, stage

Het museum is een gewilde stageplaats voor een breed scala aan opleidingen en biedt regelmatig plekken aan bijvoorbeeld conservatoren, bemiddelaars / educatoren, marketeers en beveiligers.

Het museum wil ook dat medewerkers intern blijven doorgroeien. Dit kan door middel van cursussen die de gemeente aanbiedt of door individuele trajecten zoals bijvoorbeeld een promotietraject voor een conservator.

Vrijwilligers

De vrijwilligers spelen een belangrijke rol in het ontvangen van het publiek in het museum. Zij staan dagelijks klaar om informatie te geven en slaan een brug tussen de soms moeilijk te begrijpen kunst en de bezoeker. Ze helpen de bezoekers om hun weg te vinden in het museum. Deze gastvrijheid wordt veelvuldig gewaardeerd door het publiek. Ook staan de vrijwilligers in direct contact met de bezoeker en voorzien het museum daarvoor van waardevolle feedback voor het verbeteren van de museumervaring. Maar liefst 90 vrijwilligers zijn belangrijke ambassadeurs van het museum.

Goed opdrachtgever en werkgeverschap

Het Van Abbemuseum wil een goede opdrachtgever zijn en onderschrijft de Fair Practice Code en de richtlijn voor kunstenaarshonoraria en freelance medewerkers en stagiairs van harte. Voor de werknemers heeft het museum aandacht voor vitaliteit en gezondheid, voor opleiding en talentontwikkeling. Op de website staan de diverse codes beschreven waar het museum zich aanhoudt, waaronder o.a. de code Diversiteit en Inclusie.

Bewerkelijker

Tentoonstellingen zijn bewerkelijker door de voorwaarden rondom toegankelijk-

heid, multizintuiglijkheid en meerstemmigheid. Daarnaast is technisch veel meer mogelijk waardoor er meer specialis-tische kennis nodig is. Het Van Abbemuseum is een van de weinige musea in Nederland waar veel technische elementen en oplossingen in huis worden ontwikkeld.

Duurzamer

Het museum zet zich in voor meer duurzaamheid. Door na te denken over hergebruik van materialen na een tentoonstelling, door te onderzoeken welke materialen de minste impact hebben op het klimaat. En door te zoeken naar nieuwe leveranciers die duurzame alternatieven kunnen bieden.

Gebouw

Het Van Abbemuseum bestaat uit de Oudbouw van A.J. Kropholler uit 1926 en de Nieuwbouw van Abel Cahen uit 2003. Het museum heeft een gesloten uitstraling door de ligging aan het water en door de gevel. Dit past niet bij de missie van het museum om open en toegankelijk te zijn voor iedereen. De komende periode krijgt dit de volle aandacht door middel van een nieuwe ingang van het museum. Een tweede aandachtspunt is de ambitie het gebouw te verduurzamen.

Nieuwe ingang

Tijdens de coronapandemie werd de ingang van het museum noodgedwongen verplaatst naar de achterkant van de Oudbouw. Via een tijdelijke vlonder kon de bezoeker vanaf de Stratumsedijk direct naar binnen lopen. Deze nieuwe ingang werd door de bezoekers en door de medewerkers als heel positief ervaren. Het draagt bij aan laagdrempelig binnenlopen vanuit de stad. Deze tijdelijke situatie leidde tot de wens om de ingang permanent te verplaatsen. De mogelijkheden hiervoor worden de komende periode integraal onderzocht. Niet alleen met vormgevers maar ook met ecologen om zo te onderzoeken hoe deze aanpassing de ecologie in het buitengebied kan versterken.

Ook worden de financieringsmogelijkheden in kaart gebracht. Naast deze nieuwe ingang zal ook de oude ingang blijven bestaan.

Duurzaamheid

Voor het verduurzamen van het gebouw is een integraal advies uitgebracht door DWA. Door het slim combineren van onderhoud, verduurzamen en innovatie en de toegekende DuMaVa subsidie lijkt het mogelijk het energieverbruik fors omlaag te brengen. Daarmee kan het museum van energielabel D naar A(+) gaan en tot een reductie van CO₂-uitstoot van 170.000 kg per jaar komen. De warmtepomp wordt in 2025 volledig in gebruik genomen.

Woordenlijst

Aankoopcommissie

De aankoopcommissie van een museum heeft het aankoopbeleid van het museum geformuleerd in het Collectieplan. Op basis van dit plan besluit het museum daarna welke kunstwerken aan te kopen en welke schenkingen te accepteren.

Always-on campagne

Een vakterm binnen de marketing en communicatie. Het is een online campagne die altijd te zien is. Bijvoorbeeld via social media.

Arte útil

Nuttige of bruikbare kunst, in tegenstelling tot kunst die je alleen kunt bekijken. De term is afkomstig van kunstenaar Tanja Bruguera die de tentoonstelling *Museum of Arte Útil* in 2013 realiseerde. Deze kunstvorm heeft een sterke overlap met design.

Biënnale

Een tweejaarlijkse (kunst) tentoonstelling of concours.

Bruikleen

In musea wordt met een bruikleen een kunstvoorwerp bedoeld dat wordt uitgeleend aan of geleend is van een ander museum, meestal voor een tijdelijke tentoonstelling.

Casestudy

Een eerste onderzoek naar een specifiek onderwerp, zoals een persoon, groep, plaats, gebeurtenis, organisatie of fenomeen.

Cocreatie

Een vorm van samenwerken waarbij alle deelnemers evenveel invloed hebben op het proces en op het resultaat.

Collectie

De totale verzameling van voorwerpen van het museum.

Collectief geheugen

Een verzameling herinneringen die een groep mensen gemeenschappelijk heeft. De collectie van het Van Abbemuseum is zo'n collectief geheugen: het herinnert ons gezamenlijk aan bepaalde tijden en gebeurtenissen.

Collectiepresentatie

Een meerjarige tentoonstelling waarin de eigen collectie van het museum de hoofdrol speelt.

Collectiviteit

Hiermee wordt een situatie bedoeld waarvan alle deelnemers dezelfde waarden en doelen hebben en een gevoel van saamhorigheid.

Constituent

Dit woord is afgeleid van het Britse *constituency*, wat letterlijk kiesdistrict betekent; in het Nederlands bestaat *constituent* ook, een zelfstandig naamwoord dat 'onderdeel'. Het Van Abbemuseum gebruikt het Engelse bijvoeglijke naamwoord *constituent* in dit plan in de betekenis van 'deel uitmakend van een geheel'. Het gaat hier om het samenwerken met mensen in de Eindhovense wijken. Het doel daarbij is dat deze mensen het museum een opdracht geven, net zoals ze dat in een verkiezing doen aan degene die ze hebben gekozen. Het museum vertegenwoordigt dus de stem van de mensen en laat hen zich mede-eigenaar voelen, en meer een onderdeel van het museum.

Constituent organiser

In dit beleidsplan is dit iemand die namens het Van Abbemuseum in de wijken samenwerkt met mensen en groepen, waarbij gelijkwaardigheid en samenwerken het vertrekpunt zijn.

Conserveren

Het zo goed mogelijk bewaren. In het geval van een museum gaat het om de collectie, de boeken en het archief.

Conserveringspraktijken

Manieren om te bewaren, manieren om kunst te bewaren.

Content

Een vakterm binnen de marketing. Content is alles wat je op een website, in een publicatie of in een database vindt.

Curator

De curator in een museum is inhoudelijk verantwoordelijk voor het bedenken en realiseren van een tentoonstellingsidee.

Verder lezen waar je was?
Klik op het hoofdstuk hieronder.

Voorwoord
3

Terugblik
6

Missie, visie
en kernwaarden
7

Doelstellingen
9

Publiek
11

Tentoonstellingen
22

Collectie, bibliotheek
en archief
32

Onderzoek
35

Ondernemen
38

Organisatie
48

Data-driven

Beslissingen of acties worden genomen op basis van gegevens en analyses in plaats van op basis van intuïtie, ervaring of vermoedens.

Depot

Het depot is de opslagplaats waar de museumcollectie op een zo goed mogelijke manier worden bewaard.

Diversiteit

Diversiteit gaat over verschil. Denk aan huidskleur, geslacht, gender, religie, cultuur, karakter en politiek.

Ecosysteem

In de biologie is een ecosysteem het geheel van dieren en planten in een bepaald gebied, gezien in hun wisselwerking met die omgeving. De planten, dieren en de elementen zoals water en lucht zijn in een ecosysteem van elkaar afhankelijk om te kunnen overleven. Voor het Van Abbeemuseum betekent het ecosysteem niet alleen dit biologische systeem, maar ook de cultuur, de kunst en de mensen die daarin een plek hebben. Alles heeft een wisselwerking en in een gezond ecosysteem is er een balans.

Fysieke toegankelijkheid

Mensen met een beperking moeten net als ieder ander gebruik kunnen maken van buitenruimten, openbare gebouwen, woningen etc. Mensen moeten zelf kunnen kiezen waar zij hun tijd doorbrengen.

Hedendaagse kunst

Kunstwerken die zijn gemaakt vanaf de jaren 1980 tot nu. Identiteit In de psychologie betekent identiteit dat wat jou als persoon kenmerkt. Je ervaart je identiteit als het resultaat van afkomst, geslacht, seksuele oriëntatie, en ook van ervaringen, verworvenheden en sociale banden.

Inclusiviteit

Het museum streeft naar inclusiviteit. Dat betekent dat het een omgeving wil zijn waarin alle individuen, ongeacht hun achtergrond, cultuur, genderidentiteit, seksuele geaardheid, religie, fysieke en mentale mogelijkheden, zich welkom en gewaardeerd voelen en gelijke kansen krijgen.

Kapitalisme

Een economisch systeem met als doel zoveel mogelijk winst halen.

Klimaatcrisis

De ecologische, politieke en maatschappelijke crisis te beschrijven die verband houdt met de door de mens veroorzaakte opwarming van de aarde.

Kolonisatie

Het toe-eigenen van een leefgebied, ongeacht of dit al bewoond is of niet.

Kunsthistorische bibliotheek

Een verzameling met daarin kunstenaarsboeken. Bijvoorbeeld boeken over een specifieke kunstenaar of een kunststroming.

Leidraad afstoten museale objecten (LAMO)

De LAMO is een richtlijn voor de geregistreerde musea die voorwerpen uit hun museale collectie willen afstoten. De musea zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het beheer van de museale collecties in Nederland. De LAMO ondersteunt hen bij het zorgvuldig en ethisch uitvoeren van dat beheer.

Levenscyclus

De levensloop van 'geboorte' tot sterven.

L'Internationale

Het Van Abbemuseum is medeoprichter en lid van de museumconfederatie L'Internationale die inmiddels 14 leden heeft. Alle deelnemende instellingen zetten zich in voor een gelijkwaardige democratische samenleving door middel van kunst. Het collectief stelt samen focuspunten en doelen vast vanuit maatschappelijke vraagstukken.

Meerstemmig

Betekent hier veelzijdig: het museum wil verschillende stemmen laten horen in tentoonstellingen en programma's. Met name stemmen die eerder geen podium kregen of die onderbelicht zijn. Zodat een breed publiek zich daarin herkent en zich erkend voelt.

Moderne kunst

Kunstwerken die zijn gemaakt vanaf het einde van de 19de eeuw tot ongeveer jaren 1960. Het Van Abbemuseum richt zich op 20ste-eeuwse moderne kunst en hedendaagse kunst.

Verder lezen waar je was?
Klik op het hoofdstuk hieronder.

Voorwoord
3

Terugblik
6

Missie, visie
en kernwaarden
7

Doelstellingen
9

Publiek
11

Tentoonstellingen
22

Collectie, bibliotheek
en archief
32

Onderzoek
35

Ondernemen
38

Organisatie
48

Multizintuiglijk

Dit betekent dat alle zintuigen worden aangesproken: reuk, smaak, gehoor, zicht en tast. Het Van Abbemuseum wil in de programma's en tentoonstellingen alle zintuigen aanspreken bij de bezoeker. Hierdoor is het programma van het museum ook toegankelijk voor mensen bij wie een of meerdere zintuigen niet goed functioneren. En het verrijkt de ervaring van alle bezoekers.

Ontzamelen

Ontzamelen is het tegenovergestelde van verzamelen: het is het afstoten van voorwerpen uit de collectie van het museum. Dit gebeurt zorgvuldig en op basis van afspraken gemaakt in de museumsector vastgelegd in de LAMO (zie LAMO).

Participatie

Dit betekent meedoen, meedenken en meebeslissen.

Praktisch opgeleide leerlingen

We vervangen de termen lager en hoger opgeleid door praktisch opgeleid en theoretisch opgeleid. In de woorden 'lager' en 'hoger' zit een hiërarchie en dat zorgt voor ongelijkwaardigheid.

Publieksbemiddeling

De vertaalslag van de kunstwerken naar het publiek. Dit kan allerlei vormen hebben: zaalteksten, een audiotour, een rondleiding, geuren, geluiden en vormen.

Tentoonstelling

Een ruimtelijke presentatie van vooral kunst en/of design voor publiek.

Toegankelijk

Dit gaat over bereikbaarheid op verschillende vlakken: fysiek en mentaal. Het museum is een maatschappelijke instelling, toegankelijk voor publiek. Bij die toegankelijkheid komen verschillende zaken kijken. Niet iedereen die een museum wil bezoeken, kan dat ook. Voor een groot aantal mensen is museumbezoek niet vanzelfsprekend, zoals voor mensen met een lichamelijke beperking (denk aan trappen, liften, drukte). Daarnaast gaat toegankelijkheid ook over huisregels en bezoekvoorwaarden voor alle bezoekers. Maar ook over begrijpelijk taalgebruik: het museum kan soms overkomen als een instituut dat vaak ingewikkelde (vak)taal gebruikt.

Verder lezen waar je was?
Klik op het hoofdstuk hieronder.

Voorwoord
3

Terugblik
6

Missie, visie
en kernwaarden
7

Doelstellingen
9

Publiek
11

Tentoonstellingen
22

Collectie, bibliotheek
en archief
32

Onderzoek
35

Ondernemen
38

Organisatie
48

TURN PANIC INTO MAGIC

VAN ABBE MUSEUM

VAN
ABBE
MUSEUM